

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under of March 3rd, 1879.

Metil XXIV

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, LAPKRITIS (NOVEMBER) 12d 1915 M.

No. 46

Didėji Karė.

Smarkūs mušiai eina dar vis Serbijoj, bet, kaip iki šiol jos priešai ima viršų, ir paima vieną po kitam svarbius miestus, nes viena Serbija keturiems didesniems priešams atsiremti negali, o talkininkai toli, todėl į laiką neįstengia užtenkančią pagalbą atsiųsti, nes jiems patiems reikia namie gintis nuo tų pačių priešių.

Bulgarai po smarkiame mušini užėmė buvusią Serbijos sostinę, miestą Niš, iš kurio serbų kariūmenė pirmą pasitraukė, todėl nelaisvėn pakliuvo tik 350 kareivių. Tas rodo, kad serbų kariūmenė, nors prieš didesnes priešių pajėgas atgal traukiasi, bet ji nesumusta, jeigu gali pasitraukti. Be reikalo todėl bulgarai ir vokiečiai giriasi, kad serbų kariūmenė jau tapo išaukinta. Kol tas atsitiks, dar ne vienas tukstantis žus vokiečių ir bulgarų: gali pagelbon ateiti ir didesnės talkininkų pajėgos, užtenkančios priešių sulaukymui.

Kadangi serbai smarkiai turėjo priešintis daug skaitlingesniems priešams, tai jie turėjo daug kareivių nužudyti, o per tai, suprantama, jų pajėgos turėjo sumažėti, nes Serbija pastatė visus savo gyventojus, galinčius ginklus nešioti, ginti kraštą nuo priešių, tai nėra jau kuom kariūmenė pasidariusių spragų užkimšti, o per tai lygiai bulgarams, kaip vokiečiams, ir sekasi vis giliau Serbijos teritoriją įlikti. Sumažėjus serbų pajėgoms, jų besipriešinimas eina silpnyn. Pirmiau vokiečiai į dieną Serbijon nuėdavo vos vieną mylią, o dabar nužengia jau 15 mylių, kaip kad pasipriešinimo nepatiktų. Apskaičiuota, kad iki šiol jau 13,500 kv. mylių Serbijos teritorijos užėmė bulgarai ir vokiečiai; jie apvaldė jau geležinkelius tarp Belgrado ir Sofijos, taigi tarp Serbijos ir Bulgarijos sostinių. Austrai paėmė miestą Varną, kur nelaisvėn paėmė 3,000 serbų. Tuom geležinkelio vokiečiai Bulgarijon ir Turkijon gali gabenti tiek ginklų ir amunicijos, kiek tik turį atliekamas. Turkija gali kariūmenen šaukti visus galinčius ginklus nešioti. Jos karės ministeris Enver Bey giriasi, jog Turkija turi 2 milijonų gerai suorganizuotų kareivių, bet pirma tai turbut, buvo tik turkiški pasigymimai, nes tokiam kareivių skaitlini ji neturėjo ginklų ir amunicijos; dabar apginklavimui savo žinomų ginklų galės iš Vokietijos gauti.

Vokiečiai apvaldė svarbų Serbijos miestą Krujevac, kur gavo daug ginklų ir amunicijos ir iš ten buvusių ginklų dirbtuvių vokiečiams, francūziskais, angliskais ir amerikoniškais mašinams amunicijos ir ginklų dirbtinui galės Turkijon gabenti. Bulgarai su visu smarkumu veržiasi Serbijai prigulūnion Macedonijon ir garstai sukauba, kad miestą Niš ir Macedoniją ant visados sau pasilaikys, žinoma, jeigu visus tuos kraštus, kokių Bulgarija geidžia, duos jai drutėsi už ją. Silpnų sukavimai nieko nereikia, o Bulgarija prie tokių prigulū.

Bulgarijos karės ministerija giriasi, buk prie Strumica, Pritep ir Krivolak bulgarai sulaukė francūzų pirmyn žengimą. Tas ištikro galėjo atsitikt, nes tuose kraštuose daug daugiau yra bulgarų, negu francūzų kareivių. Bulgarų kariūmenė, užėmusi Niš, apielinkėse Paracina sūėjo kruvon su austrų ir vokiečių kariūmenė. Ant visos linijos serbai atgal trauktis turėjo, nes atsiremti prieš didesnes priešių pajėgas neįstengia.

Prie Valandovo bulgarai stengiasi apėti francūzų kariūmenė, arba prasimušti per francūzų linijas prie Grekijos rubežių. Prie susibėgimo Grekijos, Serbijos ir Bulgarijos rubežių eina smarkūs mušiai. Čia, pagelbon bulgarams atėjo ir turkių kariūmenė. Ser-

bai smarkiai priešinasi Babuna tarpkahnėj. Čia bulgarai nužudė labai daug savo kareivių.

Talkininkai sodina vis daugiau kareivių ne vien Grekijos portuose, bet anglai ir italai išsodina gana skaitlingą kariūmenę Albanijos porte Valona, prie Adriatiko juriu. Tokiu būdu Albanija, kuri iki šiol nuošalai nuo karės laikėsi, tapo jon įtraukta, tik nežinia, kurion pusėn ji stos. Ji neprigulūmystė gavo vien Austrijai reikalaujant, tai gal su ja ir mėgėsi laikytis, bet gyventojų dauguma pritaria Italijai. Bet Albanijos įsikimimas negali daug sverti, nes ji negali pastatyti daugiau kaip 100,000 rods narsių, bet prastai apginkluotų, kareivių.

Rusija sutraukė gana skaitlingą kariūmenę Bessarabijon ir nuo Rumunijos reikalauja, kad ji per savo teritoriją perleistų ją Bulgarijon. Bet Rumunija ne tik Rusijos reikalavimo išpildyti nenori, ji suima plaukiančius upėj Dunojų rusiskus laivus, o kariskus nuginkluoja ir sulaiko iki karės pabaigai.

Rusija užtikrina, jog Bulgarijos porte Varna savo žemės kariūmenę neišsodina, todėl paleista iš Londono žinia apie pasiuntimą rusiskos kariūmenės Bulgarijon pasirodė neteisinga.

Ant karės lauko Balkanuose iškeliauo Anglijos karės ministeris, Lordas Kitchener, apkalbėti su kiltais talkininkų karvedžiais tolesnį karės vedimo būdą, nes norima visą planą perkeisti. Karės ministeris reikalauja, kad rankas paėmė Anglijos ministerių pirmininkas Asquith. Ar Kitchener sugrįš atgal Londonan, tikrai nežinia. Vieni mano, kad jis dabar pavesta nuo priešių ginti anglų jau apvaldytą Mesopotamiją, Egiptą su Suez'o kanalu ir Indijas, nes vokiečiai organizuoja naują kariūmenę užpuolimui ant tų kraštų ir nori ją pasiųsti apvaldyti Suez'ą, o kiti per Persiją pasiųsti į Indijas, kur gali sukelti prieš Angliją mahometonus.

Grekija iki šiol laikosi ginkluoto neutraliskumo, bet gyventojai, matyt, nori įsikisimo karėn talkininkų pusėj. Grekijos parlamentas užimimo ministerijai išreikė neaiškumą, ir tokiu būdu privertė jį nuo vietos pasitraukti. Karalius nesutiko vėl valdžią pavesti talkininkų šalininkui Venizelos; pabūgo taipgi naujų rinkimų, tai paimti ministerijai pirmininko vietą įprastę menką veikėją Skouloudis. Jo ministerijon incina visi buvę ministeriai, apart Zaimiso.

Vokiečiai mano, kad užstojus žiemai, jiems seksis geriau, nes Anglija ir Francūzija turės namoniusi šiltų kraštų kareivius, nes jie žiemos šalčių nepakės. Angliai gi tiki, kad užstojus žiemai vokiečiams atsisė blogai, nes sniegas užvers geležinkelius ir apsunks kareivių pasikratinimus ir privertimą jiems maisto ir amunicijos.

Ant Italijos ir Austrijos karės fronto nieko svarbesnio neatstikto. Italijos karvedis, generolas Cadorna, pranešė Ryman apie jam pasisekusius mušius Seebach klonij. Prie Sella Nevea tapo veiksmu išmūšta viena austrų kariūmenės dalis. Prie San Michelo tapo išvaikyta viena austrų infanterijos dalis. Prie Forcella ir Gueltarona italų artilerija išvaikė dalį austrų kareivių, kurie perėjo prie italų stovyklų. Ir prie Kars italams pasisekė. Ten jie paėmė 212 austrų nelaisvėn.

Nors italai muša Vokietijos drauge Austriją, bet karės Italijos su Vokietija nėra ir abudu kraštai saugojasi karę apsaukti. Italai darbininkai dirba Vokietijos dirbtuvėse ir Italijoj yra nemažai vokiečių ir ten jų niekas neužkabina.

Ant karės lauko vakaruose eina gana smarkūs mušiai, bet, nors abidvi pusės daug kareivių žudo, svarbesnių pasekmių nėra, mušiai apsirubežuoja vien paėmimu smolietų priešių grabių: francūzams vokiečių grabių teko daugiau negu francūziškų vokiečiams. Bet ir francūzai negali pasigirti svarbesniais laimėjimais, nes imtynės, be didesnių permainų, eina vis tose jau vietose beveik per čielus metus.

Smarkūs mušiai buvo tarp upių Somme ir Oise. Prie Andrechy francūzai užėmė vokiečių pozicijas, o prie Beuvraiges atmušė vokiečių užpuolimus. Champagne distrikte, prie Le Mesnil vokiečiai atakavo rankiniais granatais francūzų pozicijas, bet su dideliais sav nuostoliais tapo atgal atmušti francūzų artilerijos. Vosges kalnuose prie Chapelotte buvo taigp gana smarkūs mušiai, bet be jokio pasekmio, apsirubežavo vien kareivių žudymu. Argonne kalnuose francūzai kontrminomis išsprogino vokiečių minas.

Kaip praneša žinios, atėjusios iš Genevė, Šveicarijoj, francūzai orlaivininkai bombomis išaukino vokiečių nuodingų gazų dirbtuves Dornach, Alzatijoj. Žuvo prie to dirbtuvės vedėjas ir 42 darbininkai. Sulyg pranešimo iš Berlio, vokiškas aficerias Engelman pranešė, kad kanuolių šuviu nutraukė ant žemės jau šeštą šioje karėje orlaivų; šiom kartu buvo tai angliskos orlaivai.

Ant viso rytinio karės fronto rusai pradėjo pirmyn žengti. Kaip rodosi, vokiečiai per žiemą neįstengs užsilaikyti Dauguvos papuotose. Žiema šmet Europoj užstojo anksti ir privertė kareivius nuo šalčio slėptis žiemai prirengtose grabėse. Sniegas trukdė kareiviams pirmyn žengimą, nes jis jo nelengva sunkias kanuoles išvilkti.

Rygos apielinkėse rusai atakavo vokiečius prie Olai ir juos truputį atgal nustumė, privertė apleisti senasias pozicijas. Rusai išvijo vokiečius nuo Laur kapinių, netoli Iksknel ir išvaikė jų kariūmenės dalį, mėginusią persikelti į kitą upės Dauguvos pusę. Prie ežero Svento rusai paėmė pirmą liniją vokiečių apkasų, paėmė 303 nelaisvių ir du mašininių karabina.

Galicijoj rusams imtynės su austrais dar geriau sekasi. Prie Siencovec rusai sumušė austrus ir paėmė nelaisvėn 8,500 austrų, bent naip paduoda Petrograd'o raportas. Prie Medwice austro-vokiečių kariūmenė atakavo rusų pozicijas, bet su dideliais nuostoliais tapo atmušta.

Iš Kievo pranešama, jog Rytinė Galicijos sostinė Lvov vėl atsirado pavojuje, todėl austrai vėl iš jo pradėjo viską laukan kraustyti.

Austrijos valdžia garsina, jog trečioji karės reikalams Austrijos paskola suvisu pasisekė: Austrijos gyventojai užsirašė ant 3,300,000,000 kronų, o Vengrijos 1,500,000,000 kronų, tai iš viso pasiūlyta valdžiai 4,800,000,000 kronų. Yra tai jau trečioji Austrijos karės paskola.

Iš Karės Lauko.

SERBAI DEDA VISAS JIEGAS.

Londonas. Iš Budapesto ateina žinia, kurioj pasakojama, kad serbai kovoja prieš teutonus ir bulgarus su negirdėtu pasitimu. Bulgarijos "dumos" prezidentas, pargrįžus iš fronto, pasakojo, kad bulgariskie kareiviai rasdavo serbų transėjose daug moterų, vaikų ir senų žmonių, kurie kovojo prieš bulgarus, rankinėmis bombomis mėtydami. Serbijos civiliški gyventojai kovoja dar su didesne desperacija negu kareiviai. Nebuvo tokio kaimo, kur bulgarų būtų žmonės nepasitike rankinėmis bombomis ir granatomis. Ne kuriose vietose bulgarai todėl būvo priversti sunaikinti visus kaimus. Serbų aficeriai, paimti ne-

NEAPLEISIĄ SERBŲ.

Londonas. Anglijos ir Francūzijos parlamentuose tų tautų premieriai—Asquith ir Briand—iškilmingai prizadėjo, kad talkininkai neapleisą Serbijos sunkioj valandoj ir padarysą viską, kad jau suteikti tinkamą pagalbą.

Beveik sykiu su tuom pranešimu ateina žinios, kad didelė talkininkų armija pradėta išsodinti Grekijoj. Kasdien į Salonikus ateina dideli transportai su kariūmenė ir amunicija. Iš Sofijos pranešama, kad kitį transportai išsodinėja talkininkų kariūmenę mieste Kavala, daug arčiau Bulgarijos rubežių.

ALBANAI SUKILĘ PRIES SERBUS.

Rymas. Čia ateina žinios, kad Albanijos gyventojai nekuriuose vietose sukilo prieš serbus. Smarkūs susirėmimai turėjo vietą tarp albaniečių ir serbų kariūmenės. Jeigu šitas sukilimas labiau išsiplatin, tai serbai paklius labai blogan padėjiman, nes jie tuomet bus iš trijų pusių apsupti.

SMARKŲ MUŠIAI ANT RUSŲ FRONTO.

Londonas. Smarkūs mušiai eina išilgai beveik visą rusų frontą. Sprendžiant iš oficialiųjų pranešimų abiejų pusių, matyt, kad rusai turi viršų. Sulyg rusiškų pranešimų, rusų armija sulaukė vokiečių ir stipriai laiko rankose visą frontą nuo Rygos iki Dvinskio. Pradedant gi nuo Dvinskio ir net iki Rumanijos rubežių, rusai smarkiai teutonius atakuoja. Ypač žymių laimėjimų rusai turi įgiję Galicijoj. Visi šitie mušiai vienok dar nėra galutinai iširšti ir kruvinos imtynės tebeina.

RUMANIJA NUGINKLUOJA RUSŲ LAIVUS.

Londonas. Rumanijos valdžia paliepė nuginkluoti rusų laivus, kurie prikrauti amunicija ir ginklais plaukė Dunojaus upę linkui Serbijos. Rumanija savo žingsnį pamatuoja tuom, kad mitrėtas Serbijos pakraštys dabar yra užimtas teutonų ir bulgarų ir kad prie Serbijos todėl laivai negali prieiti. Laivai, kurie inėjo į Rumanijos uostą Guia, tapo jau nuginkluoti ir 860 jurevių nuo jų laivų tapo sulaukyti Rumanijoj.

KITCHENER'IO KELIONĖ.

Londonas. Lordas Kitchener, garsus Anglijos karės ministeris, staiga iš Londono "prapnolė". Tuojau buvo kilęs gandas, kad jis iš savo urėdo yra rezignavęs. Vienok valdžia oficiališkai tą gandą užgynė ir pranešė, kad Lordas Kitchener nėra rezignavęs ir nemano rezignuoti. Jis liko tik yra išvaziavęs "su valstijos reikalais". Koki yra tie "valstijos reikalai", ir kur jis išvaziavęs—niekas to nežino. Todėl publika pradeda manyti, ar nebus jis tik išvaziavęs į Balkanus. Kitcheneriui išvaziavus, karės ministerijos reikalus perėmė premieras Asquith. Pirm savo išvaziavimo Lordas Kitchener turėjo pasikalbėjimą su generolų Joffre.

BULGARŲ NUOSTOLIAI.

Rymas. Telegramas iš Atėnų praneša, kad abieji bulgarų nuostoliai Serbijoj išneša iki šiolieki apie 80,000.

NAUJAS GREKIJOS KABINETAS.

Atėnai. Grekijos karalius pakvietė buti nauju Grekijos premieru, M. Skouloudis'ą, kuris pabuvo tokio kaimo, kur bulgarų būtų žmonės nepasitike rankinėmis bombomis ir granatomis. Ne kuriose vietose bulgarai todėl būvo priversti sunaikinti visus kaimus. Serbų aficeriai, paimti ne-

Naujasai kabinetas bus "taikos" kabinetas. Kaip atsinė grekų parlamentas į šį naują kabineta—nežinia. Eina gandas, kad parlamentas bus paleistas į kokią dešimtį dienų, idant jis negalėtų ir šio kabineto nuvesti, kaip nuvertė Zaimio kabineta.

SERBŲ KARALIUS VOS ISSPRUKO.

Salonikai. Senis Serbijos karalius vos nepakliuvo belaisvėn, kuomet vokiečiai užėmė miestą Kraljevo. Segantį karalių išnešė iš Kraljevo vos keliomis valandomis prieš miesto užėmimą.

RUSAI PRADĖJĖ DIDELĮ UŽPUOLIMĄ.

Londonas. Ateinančios nuo rytinio fronto žinios nurodo į tai, kad rusai pradėjo didelį ofensivą (užpuolimą) prieš teutonus. Sišai naujas užpuolimas ypatingai pažymėtinas ant abiejų galų ilgo fronto: siauriuose—tarp Dvinskio ir Rygos ir pietuose—Galicijoj. Centralinėj (vidurinėj) dalyj fronto jokio veikimo tuom tarpu nėra. Rusų oficiališkais pranešimais tvirtina, kad daugelyj vietų rusai nustumė vokiečius, užimdami jų pozicijas, bet vokiškais pranešimais tvirtina, kad visi rusų atakai buvė atmušti.

ANGLAI UŽĖMĖ BAGDADĄ.

Rymas. Telegramai praneša Rymo laikraščiams, kad anglų kariūmenė iš Indijų užėmė didelį senbinį miestą Bagdadą, kuris skaitosi dviasdešimtoje musulmanų pasaulyje. Bagdadas turi apie 150,000 gyventojų, priklauso Turkijai. Manoma, kad šita žinia padarys didelį įspūdį ant mahometonų ne tik Turkijoj, bet ir visame mahometonų pasaulyje.

ANGLŲ "KARĖS TARYBA."

Londonas. Išvaziavus Lordui Kitcheneriui į Balkanus (Sulyg vėliausiu žinių, Kitchener vaziavo į Egiptan ir Indijon, kame kilė neramumų ir riaušių prieš Anglijos viešpatiją), jo vieton karės reikalais Anglijoj rūpinis trys vyrai, iš kurių sutverta speciališką "karės tarybą". Į šią tarybą incina: Premieras Asquith, pirmas Admiraliijos lordas A. J. Balfour ir amunicijos ministeris David Lloyd George.

GAISRAS JURĖSE.

New Yorkas. Francūziskos linijos pasazierinis laivas Rochambeau (istark: Rošambo), kuris perėitą subatą išplaukė iš New Yorko į Bordeaux (istark: Bordo), Francūzijon, pranešė bevieliniu telegrafu, kad anglų aruoduose kilo smarkūs gaisras.

Sis laivas vežė apie 650 pasazierių ir didelę dalybę karščių reikmenų, tarp jųjų 2,541 skryniai kulku. Gaisras kilo giliai aruoduose. Laivas užsuko į artimiausią uostą Halifax. Nužiūrta, kad gaisras bene bus kilęs nuo bombos, kurią vokiškis snipai galėjo laivan padėti. Dviem dienom prieš tai kitas tavorinis francūzų laivas užsidegė nuo bombos, padėtos cukraus maiše. Pastaraisiais laikais gaisrai ant laivų pradėjo eiti tankyn ir, be abejonės, kam nors reikia, kad tie laivai, vežantieji talkininkams amuniciją, sudegty, arba nuskęstų. Augščiausias minėtas laivas Rochambeau yra dar arti Amerikos kranto ir todėl manoma, kad jam pavojus negresia.

VOKIEČIŲ SKRAIDUOLIS ŽUVO.

Malmö, Švedijoj. Mažas vokiškas skraiduolis Undine tapo per čitą nedėdienį torpeduotas dvieimipiedomis iš angliskos submarino ir nuskendo netoli Švedijos pakraščiu. Skraiduolio įgula tapo išgelbėta, išskyrus 19 jurevių, kurie nuskendo sykiu su laivu. Vokiškas oficialis praneškia, atsisakė tik vienas M. Michelidkis — apšvietos ministeris.

VOKIEČIAI IR BULGARAI NESUTINKA.

Londonas. Telegramas iš Bucharesto, Rumanijoj, praneša, kad tarp bulgarų ir vokiečių iškilo susirėmimas už tai, kas turi valdyti užimtą serbų miestą Negotin; 100 bulgarų laike šio susirėmimo, sakoma, tapo užmušta. Tai yra pirmą žinia apie nesutikimus tarp teutonų ir bulgarų.

IS AMERIKOS.

PASKENDO GARLAIVIS.

Marshfield, Ore. Ties Coos jlianka susidaužė laivas Santa Clara, plaukiojantis tarp Portland ir San Francisco. Iš buvusiu ant jo žmonių 15 prigėrė.

EXPLOZIJA PARAKO DIRBTUVĖSE.

Wilmington, Del. Išlėkė į padangę parako dirbtuvės Du Pont Powder Co. netoli Emey Point, N. J. Explosija sunkiai sužeidė 14 žmonių. Nors ir prieš karę Amerikoj atsitikdavo daugiau negu reikia eksplozijų tokiose dirbtuvėse, bet dabar tokiose atsitikimuose visur įjiesko vokiečių darbo; ir šitą eksploziją norima vokiečiams primesti.

VILLA PRALOŠĖ.

Douglas, Arizona. Villos armija, po nepasekmingų atakų ant miesto Agua Prieta, pasitraukė nuo miesto. Sakoma, kad stoka vandens ir maisto privertė Villą pasitraukti.

MILŽINIŠKAS UŽSAKYMAS.

Pittsburgas, Pa. Čia pranešama, kad "Swich and Signal Company" padarė su europinėmis viešpatijomis kontraktą padirbtinui kanuolinių kulku už septynis milijonus doliarų. Tam tikslui statoma nauja dirbtuvė Switvale priemiesty. Didesnė dalis šio užsakymo, sakoma, turi būti pristatyta prieš liepos 1 d. ateinančių metų.

VĖL BOMBA LAIVO KRAUTUVĖJ.

New York, N. Y. Prieš išplaukiant iš porto angliskam laivui "Enterpe", jo krautuvėse atsitiko eksplozija, kuri išplėšė laivo šoną. Laivas gaben o cukrų ir maistą Anglijon. Kapitonas Smith sako, jog bomba, matyt, buvo įdėta į maišą cukraus. Žinoma, nužiuri, kad tai padarė Vokietijos agentai.

UŽMUŠĖ KETURIS AMERIKONUS.

Naco, Ariz. Šrapnelių šuvis užmušė keturis amerikonus, o tame du daktaru, besiskubinančiu su pagelba sužeistiems mūšij prie Agua Prieta meksikonamas. Daktarai buvo Villos pakviesti, jiems besiskubinant su padėjimais, nelaimė ištiko. Villa užtikrina, kad šrapnelis, užmušęs amerikonus, buvo Carranzos kareivių iššautas.

GAISRAI.

New York. Lapkričio 2 d. sudegė du darbininkų apgyventinakvynės namai prie No. 6th st. Brooklyne. Žuvo ir 13 žmonių. 30 šeiminų atsirado be pastogės. Manoma, kad ugnį pagimdė eksplozija kerosininės liampos.

Muncie, Ind. Gaisras išnaikino visą vidurį miestelio Red Key. Išdegė 8 krautuvės ir vieną gyvenamą namą. Nuostolių ugnis pridirbo ant \$100,000.

Portsmouth, Va. Gaisras išnaikino puikiausią čia Episkopalo bažnyčią. Nuostolių ugnis pridirbo ant \$100,000 suviršum.

New York, N. Y. Sudegė čia ant 4 luby mediniai dirbtuvės namai. Kaip garsina policija, jų sgnarių buvo vokiškos farmijos prie to žuvo 12 darbininkų ir dar-eitėse.

bininkų. 8 merginos, besigelbėdamos iš degančios triobos, ant trepų sudegė. 12 sudegusių kunų ištraukė iš po sudegusių namų griuvėsių, bet gai po jais yra daugiau negyvių.

IR VĖL REIKALAUJA SUVARŽYMO ATEIVYSTĖS.

Washington, D. C. Ateivių priešai vėl rengiasi sekančiame kongreso susirinkime įnešti reikalavimą apribuoti ateivystę. Ir kongreso narių dauguma, kaip ir pirma, pritaria ateivystės suvaržymui. Pirmą kongreso nutarimus suvaržyti ateivystę vien prezidentai atmetė.

ŽEMĖS DALINIMAS.

Minot, N. D. Prasidėjo jau traukimas žemės šmūtų Dakotoj ir Minnesotoj; ten tarp norinčių žemę apdirbti bus išdalinta 110,000 akrų žemės. Žemės šmoutai yra po 160 akrų, jų liošuoja tarp atsisauksių.

KIAULIŲ CHOLERA.

South Bend, Ind. Šitose apielinkėse epidemiškai siaučia kiaulių cholera.

RINKIMŲ PASEKMĖS.

Tulose valstijose atsibuvo balsavimai. Nubalsuota Ohio valstija palikti šlapia, nors sausumo šalininkai visą valstiją norėjo sausą padaryti.

New Yorko, Massachusetts ir Pennsylvania valstijose balsuota už pripažinimą moterims balsavimo tiesų, bet visose valstijose dideliu balsų daugumu atmeta pripažinimas moterims balsavimo tiesų: New Yorko valstijoj moterims priešingų balsų paduota net 200,000 daugiau, Pennsylvania valstijoj apie 100,000, o Massachusetts valstijoj 70,000.

SLAPIEJI LAIMĖJO.

Keliuose Illinois valstijos miesteliuose buvo balsuojama už tai, ar uždaryti salinius, ar juos palikti. Dviejuose miesteliuose laimėjo slapieji: trys buvę sausi miesteliai tapo šlapia: 7 gi miesteliai, kuriuos sausieji laimėjo, dar metai atgal ir ant toliau pasilieka sausi.

IS VISUR.

|| Meksikoj apielinkėse Agua Prieta Carranzos kareiviai prirengė miną indijonų Yaqui giminės stovyklose. Minos eksplozija užmušė 300 indijonų.

|| Italijoj, Rymo apielinkėse, upės ir upeliai užtvino. Prie Rymo upė Tiber išsilėjo per krantus ir gresia užliejimu viso miesto. Ar prigėrė kiek žmonių, nežinia.

|| Nors Meksikos revoliucionierių vadovas Villa turėjo daugiau kareivių, negu apsikases prie Agua Prieta Carranzos generolas Calles, bet Villai paimti jo stovyklas ir miestą nepasisekė. Dėl stokos maisto ir amunicijos jis pasitraukė, nes daug amunicijos turėjo Carranzai palikti.

Francūzija ir Anglija, sekdamos Suvienuytų Valstijų pavykslą, pripažino Carranzą pastoviu Meksikos prezidentu.

|| Ant Filipinų valstyje, pietiniuose kraštuose salos Luzon siautė baisios vėtros, kurios išnaikino labai didelius salos plotus ir labai daug nuostolių pridirbo. Žinių apie žuvusius žmones nėra, bet, kaip manoma, žuvo jų nemažai, nemažiau negu perėitą mėnesį, kuomet žuvo 200 žmonių. Nuostolių padaryta mažiausiai ant milijono doliarų.

|| Socialistų žurnalas pagarsino statistišką žinią, iš kurių pasirodo, kad liepos 31 d. daugiau negu vienas milijonas vokiškų unimamų. Kaip garsina policija, jų sgnarių buvo vokiškos farmijos prie to žuvo 12 darbininkų ir dar-eitėse.

George T. Marye, Amerikos ambasadorius Petrograde, atsiliepi į valstijos departamentą Washington, patardamas Amerikai atidaryti amerikoniškus bankus Rusijoje, kad tuomi palengvinti prekybinius susisimus tarp Amerikos ir Rusijos.

Jis patėmija, kad kitų viešpatijų bankieriai ir pramonininkai, pasinaudodami dabartine proga, užmezga artimus komercijinius ryšius su Rusija ir kad būtų gerai, jeigu amerikoniškai taipgi nepraleistų šitos progos, nes vaizba su Rusija yra didžiai pelninga.

Vulkanas Vesuvius vėl pradėjo smarkiai veikti. Besiveržianti iš ugnikalnio viršūnės lava gresė pavojumi keliams kaimams, gulintiems prie Vesuviaus pamato. Persigandę gyventojai bėgo iš namų. Šauktaisi pagelbos kariūnės, kad užlaikytų tvarką ir apsaugotų žmonių turty nuo plėšikų. Bet valdžia, reikalaujanti kariūnės karės vedimui, ne labai nori kariūnės ten siųsti, nebent jau didelis reikalas tam būtų.

Atėina žinia, kad Grekijos armijoje buk susekta suokalbais prieš valdžią. Suokalbėje dalyvavę daugelis aficierių, kurių tikslu buvo užgriebti valdžią ir savo rankas ir tuomet apskelbti karę Bulgarijai. Sakoma, daug areštų padaryta.

Po įvairių gandy pagalias oficiališkai pranešta rusų dūmos komisijai, kad Sergius Sazonov pasilikis ir toliaus, kaip Rusijos užrubežio reikalų ministeris. (Pastaruoju laiku tarp Rusijos ministerių pradėta daryti permanas ir todėl manyta, kad Sazonov bus taipgi pamainytas kitu ministru.)

Iš Vokietijos per Haagą, Holandijoje, ateina žinios, kad Vokietijos beveik kasdien pasitaiko daugelis riaušių dėl maisto brangumo. Ypatingai didelės riaušys buvo pietinėje dalyje Vokietijos, kur svietas ir kiaušiniai pasiekė negirdėtų kainų. Žmonės rugoja, kad valdžia juos apgadinėja, sakydama, kad anglų blokada nieko nereikšianti. Berlio miesto valdyba jau nutarė išleisti tikietus parduavimui. Be tikietų niekas negalės gauti pieno. Valdžia paskyrė, kiek galima bus gauti pieno ir savaite. Netrukus tas bus išplatinta ant visos Vokietijos. Duonos ir mėsos jau nuo senai be tikietų negalima gauti.

Apie 1,400 jaunų airių išsi-pirko šifortas, idant išplaukti laivais iš Liverpoolio į Ameriką. Mat Anglijos kalbama apie įvedimą priverstinio kareivavimo, tai šitie jauni vyrai skubinosi pabėgti, kad jiems nereikėtų kareivauti. Kuomet Cunardo linijos laivų pečiuriai sužinojo apie tai, tai jie pastatė kompanijos valdybai ultimatumą, kad jeigu kompanija leis šitiems jauniems vyrams plaukti laivais į Ameriką, idant pabėgtų nuo kareivavimo, tai jie, pečiuriai, tuojaus išėina ant streiko. Tuom tarpu Liverpoolio moteris užpuolė ant minios šitų jaunų emigrantų ir pradėjo juos mušti, šaukdamas, kad gėda būti šešais ir bėgti iš tėvynės, kuomet ji reikalauja pagelbos. Laivo savininkai atsiskė juos priimti ant laivo.

Vėliaus kita laivų kompanija—White Star linija—taip pat apskelbė, kad ji neprisims ant laivo jaunų vyrų, kurie kiti tiktai kareivavimui. Liverpoolyje atleikta mass-mitingas, kuriame stipriai nupeikta tuos jaunuos vyrus, kurie mėgina pabėgti nuo kareivavimo.

Anglijos laikraščiai, surinkimui pinigų karės vedimui, pataria parduoti garsų Britišką muziejų, kuriame yra milžiniškas knygynas, antras ant svieto savo knygų skaitiliumi ir turintis labai daug didelės vertės visokių daiktų; vien vertė jame esančių abrozų paduoda ant \$15,000,000. Daiktai tie, kaip sako laikraščiai, vis kur nors bus, o pinigai eis karės reikalams. Manoma, kad muziejų pirkty Amerika, kurioje ir be to iš Europos išgabenta jau daug didelės vertės daiktų, o palengva visi svarbesni muzėjai gali but Amerikon pergabenti.

Grekijos kabinetas, kurio premiu buvo Zaimis, kreipėsi prie

parlamento, kad jis išreikštų pasitikėjimą dabartinės valdžios planams.

Laikė balsavimų už valdžią paduota 114 balsų, o prieš valdžią 147. Tokiu būdu valdžia neturi užsitikėjimo, ir Zaimio kabinetas buvo priverstas rezignuoti.

Chinijoj leista nubalsuoti klausimas, ar Činai turi būti respublika, ar grįžt prie monarchijos. Paskmės balsavimo daugelį provincijų parodo, kad žmonės nori vėl monarchijos, bet ne republikos. Dabartinis Činų prezidentas Juan-Shi-Kai bene bus nauju chiniskos monarchijos ciesorium.

Iš 18 Činų provincijų 15 nubalsavo panaikinti republikonišką tvarką ir sugrąžinti monarchiją.

Činų prezidentas Juan-Shi-Kai vėl susilaukė vaiko. Iš viso jis turi 31 vaiką, tame 15 dukterų, o 16 bernaičių. Vaisingos, matyt, yra činų moteris.

IS LIETUVOS.

"PO VOKIEČIU."

Tilžiskėj "Dabartyj" paduoda korespondencija iš Mintaujos, kurioj aprašinėjama apie tai, kaip Mintauja perėjo iš rusų į vokiečių rankas.

Šitai jau septinta savaitė baigiasi — rašo korespondentas rugsėjo 18 d., — kaip mūsų miestas vokiečių rankose, taigi neuostabu, kad apsiptatome su naujomis aplinkybėmis. Vien tik bijome, kad nebegrįžt pirmojo (n. st.) rugpjūčio baisenybės. Ypač baisi buvo naktis į tą dieną. Visas miestas buvo pasinėręs ugnyje, o mašinų ir mūrų sproginimai užtrenkė ausis. Net ir stipriausi nervai turėjo plyšti, o apie miegą ir kalbos buti negalėjo. Mat, rusai naikino fabrikus ir visa, kuo vokiečiai būtų galėję pasinaudoti. Anksti rytą prasidėjo krautinių plėšimai. Plėšikų, ypač kareivių, gaujos įsilaužė į magazinus ir emė, kas papuolė. Sunaikinimas neaprašomas. Per pietus prasidėjo miesto bombardavimas ir per šešias valandas be paliaubos griaudė armotai, kankė granatos ir sprogo bombos. Manytumei, kad miesto nebėlis nieko. Tuom tarpu nuostoliai buvo visai mazi. Apdaužyti stogai, išbūrė langai buvo visa tos baisenybės pasekmė.

Katalikų bažnyčios skliautus papuolė granata ir iškrito giliai duobė, bet kiauiai neišėjo, už ką labai ačiū Dievui, nes dar galėjęs sunaikinti. Ties klebonija nukrito dvi granatės. Viena sprogo ant trotuaro prie cerkvės, priškerbdama klebonijos galą skeveldromis ir išbarstydama visus laivų pečiurais sužinojo apie tai, tai jie pastatė kompanijos valdybai ultimatumą, kad jeigu kompanija leis šitiems jauniems vyrams plaukti laivais į Ameriką, idant pabėgtų nuo kareivavimo, tai jie, pečiuriai, tuojaus išėina ant streiko. Tuom tarpu Liverpoolio moteris užpuolė ant minios šitų jaunų emigrantų ir pradėjo juos mušti, šaukdamas, kad gėda būti šešais ir bėgti iš tėvynės, kuomet ji reikalauja pagelbos. Laivo savininkai atsiskė juos priimti ant laivo.

Vėliaus kita laivų kompanija—White Star linija—taip pat apskelbė, kad ji neprisims ant laivo jaunų vyrų, kurie kiti tiktai kareivavimui. Liverpoolyje atleikta mass-mitingas, kuriame stipriai nupeikta tuos jaunuos vyrus, kurie mėgina pabėgti nuo kareivavimo.

Anglijos laikraščiai, surinkimui pinigų karės vedimui, pataria parduoti garsų Britišką muziejų, kuriame yra milžiniškas knygynas, antras ant svieto savo knygų skaitiliumi ir turintis labai daug didelės vertės visokių daiktų; vien vertė jame esančių abrozų paduoda ant \$15,000,000. Daiktai tie, kaip sako laikraščiai, vis kur nors bus, o pinigai eis karės reikalams. Manoma, kad muziejų pirkty Amerika, kurioje ir be to iš Europos išgabenta jau daug didelės vertės daiktų, o palengva visi svarbesni muzėjai gali but Amerikon pergabenti.

Grekijos kabinetas, kurio premiu buvo Zaimis, kreipėsi prie

parlamento, kad jis išreikštų pasitikėjimą dabartinės valdžios planams.

DAUGELIO VIRĖJŲ PAVYZDIS.

Karikaturoje pašiepiama tai, kad talkininkai, nors ir skaitlingi yra, tačiau nesustitvarę, neturi boso, ir todėl baisi pas juos suirutė, leidžianti vokiškam šuniui nusinėti kepsni.

Nors jie vis dar nesilpsta dėl pozicijų artumo, tačiau taip apsiptatome, kad mums kažko neramu darosi, kokią-dien jų negirdziant. Ypač pažymėtina: mūsų mergaitės persėdi sulyg dienai antstaut ant balkono, gerdamos armotų žaibavimų ir granatų kauksmu ir sprogimu. Nebuk Birutės dukteris!

Bažnytinis gyvenimas tuo tik persimainė, kad vokiškos pamaldos laikomos kas šventadienį (nedėdienį), o lenkiško pamokslu nebėra kam ir sakyti dėl klausytojų stokos. Į vokiečių kunigus mūsų žmonės išpradžiū žiūrėjo labai skersomis ir niekaip jiems negalėjo atleisti trumpų rubų vartojimo. O jau kunigų barzda buvo pasipiktinimo priežastis. Nieko nepadėjo nei klebono nurodymas į vienolių (zokoninkų), apastalų ir šventųjų barzdas. "Kalbėk sau sveikas, sakė ne vienas purindamas galvą, kam yra barzda, tam turi būti ir patiri ir valikai." Tuo-ties visiems patiko vienutės (miniškos šv. Elzbiotos iš Turingijos pasekėjos), tarnaujančios karės lazaretė. Jų apdarai, kasdieninė komunija, giedojimai stačiai sužavėjo mūsų moteris.

Visuomeniškas gyvenimas taipgi pradeda veikti. Turime jau administraciją ir birgermeisterį, prasidėjo mokyklos, o neužilgo busių ir geležinkelis. Bet ir be jo judėjimas kas-kart kilsta. Turėjome net ir augstų svečių. Apsilankė pas mus princas Valdemaras, popiežiaus pralatas Baumgartenas, Tilžės klebonas kun. Vronka, "Dabarties" redaktorius Dr. Steputaitis ir k.

Vieną turime bėdą, tai darbininkų stoka. Pasilikusieji taip branginasi, kad tik storsoms kišėms tepiecinami. Bet manome, kad praėjus darbymeciams, iš Lietuvos neviens patrauks į miestą ir atsiras užtektinai darbo rankų.

RIBINSKAS.

Čia pabėgėlių 3,500; jų tarpe veikia 600 lietuvių. Lietuvių skaičius kas dieną vis didėja: vieni ateina iš vakarų gubernijų, kiti grįžta iš Jaroslavo gub. valscių, kuriuos buvo išsiųsti atskiri kėimynininkai. Tuose valsciuose jie buvo išlaikyti tarp rusų ir atskirti nuo vienas kito per 30 verstų ir labai vargingai gyvena.

Ribinskę pabėgėlius šelpia miestų komitetas, žemiečių komitetas, lietuvių komitetas, moterų ratelis ir kitos mažesnės organizacijos. Esant tokiai daugybei šelpimo įstaigų, pabėgėliai turėtų būti geriau aprūpinti. Visų-pirma, butai prasti—žmonės juose trokšte-troškta, butų sveikumu neseniai tepradėta rūpintis.

Dienai išduodama pabėgėliui ne 20 kap., kaip daroma kitur, bet tik 10 kap. arba to vietoje menki pietūs, 10 kap. vertės. Vaziuoja pro šalį pietų negauna, tik artos ir ragaišio. Sergantiems ir neturintiems likti nėra barakų, kur galėtų sustoti ligi pagis, arba būtų su-

VITEBSKAS.

Rugsėjo 28 dieną, 1915 m., iš čia išvežė pirmą pabėgėlių būrį—680 žm., jų tarpe—180 lietuvių. Visą būrį nuvežė Jaroslavo lin. Jį lydi Tatjanos Komiteto atstotvas, latvių draugijos atstovas ir lietuvių felčerė Pransulytė. Lietuvių vaikų prieglauda jau įsteigta. Kol-kas tėra aštuoni vaikai našlaičiai.

LENKŲ GIMNAZIJA.

Centralinis lenkų visuomenės komitetas atidarė Maskvoje gimnaziją 240 mokinių. Komitetas šiam reikalui gavo iš valstybės išdo 350,000 rub.

Simbirske pabėgėlių lietuvių yra apie 100,000. Daugelio padėjimas vargingas, ypač kad niekur būtų negalima rasti, nei apskričių miestuose. ("Liet. Balas").

IS UŽJURIO.

Laiškas iš Danijos rašytas Jono į savo draugą Joną, kuriuo nepersenai gyvena Maskvoje, arba kaip ja dabar kai-kurio tenykščiai lietuvių vadina—"Meškuvoje". Neabejotina, kad kiekvienam bus įdomu išgirsti apie šio vyro kelionę iš Meškuvos Danijon, kurią jis gana žin-gėdžiai aprašo.

Denmark, 28-IX-'15.

Brangus Drauge!

Pradėsiu nuo pradžių. Kaip Tu išvaziavai iš Archangelsko niekono nekludytas (pasiuentei man atvirutę), tai man labai lengva pasidare ant širdies, nes jaučiau, kad Tu džiaugiesi ištrūkęs iš pavojaus nagų. Tik paskui, kaip iki išvaziavimas nebuvau iš Tavęs gavęs jokios žinios, tai vėl parpuo, kad nebutum kur kelionėje su kokia nelaimė pasitkęs. Bet kai vaziavau į Kieva (žinau pas tą skolininką pinigų atsiminti), tai teko susitikti su vienu keliauninku iš Amerikos, kurs papasakojo, jog netoli nuo Amerikos pakraščio jo laivas pasitkęs su "Dvinsku" (jo laivas "Carica"); tada aš jau neabejojau, jog esi nukakęs laimin-gai.

Paskui, kaip, pagrįžau Meškuvon, tai ėjau į Draugiją žiūrėti Tavo laiško, bet nebuvo nei vieno. Taip ir išvaziavau, nesulaukęs nuo Tavęs jokios žinios. Pagrįžęs iš pietų, Meškuvoje tebuvo tikrai nuo ryto iki vakaro. Sudie niekam nesakiau, tiktai Draugijoje pakabiną ant sienos apskelbimą: "Iškeliaudamas sakau visiems prieteliams ir pažįstamiems Likitės Sveiki, Jonas."—tai ir viskas. Pietuose buvau apie 10 dienų, tai meškuviečiai manė, kad aš esu išvaziavęs (į Ameriką); todėl kuruos susitikau, labai stebėjosi, kad aš taip greitai sugrįžau. Tą dieną buvau nuėjęs pietų į studentų

valgyklą, tai susitikau su studentu V.

—Na, iš kur,—sakau,—čia Tamista atsiradai?

—O,—girdi,—pabėgau iš Vilniaus. Suskaitė,—girdi,—visus vyrus ir paliepė ateiti darban rytą 12 valandą. Liepė atsinešti trims dienoms maisto ir savo kastuvą. Vilniaus miestui apkasti nuo vokiečių. Tai, girdi, ma juos šimtas su jų tuo apkasimu: aš, girdi, kas bėmąs kasti, įsiseidau ir atvaziavau Meškuvon, ir t.t. Vilniuje didis esąs subruzdimas, begalės visokių pabėgėlių iš Lietuvos, Len-nazija 240 mokinių. Komitetas šiam reikalui gavo iš valstybės išdo 350,000 rub.

Dabar, kaip turbūt žinote ir Amerikoje, jau rodosi aiškūs simptomai revoliucijos Maskolijoje. Ve, miestų bei žemietijų atstovų susirinkimas Meškuvoje nusprendė reikalauti: 1) Tuojaus sušaukti Dumą, 2) Ministerijas sustatyti iš vyrų, turinčių gyventojų pasitikėjimą, 3) Duoti amnestiją visiems politikos prasižengė-liams, 4) Suteikti lygybę visoms tautoms, Maskolijoje gyvenančioms.

Tai gi šitie reikalavimai stačiai liepia šių dienų vyriausybei visai pasitraukti, o savo vietą užleisti visuomenės išrinktiems. Ir tai yra apreiškė ne juonomenė, ne studentukai, o miestų ir žemietijų atstovai. Gi šitos įstaigos yra jau stipriai susiorganizavusios, ypatin-gai kareivių globojime.

Gi paskui juk buvo pareikalavusios savo delegatams audiencijos pas carą per telegrafą. Kuo tas baigėsi, dar nežinia. (Telegra-mai savo laiku pranešė, kad audiencijos neduota. Red.). Bet iš to galima spresti, kad jau yra prasidėję, kas man rodėsi visuomenės neišvengiamą esą.

Dar aš paskui viešėjau 6 dienas Petrapilyje; norėjau kiek pasikalbėti su vietos inteligentais, bet jie tiek užimti, kad nebuvo galima veik nei vieno norimojo prieiti. Buvau tikrai pas vieną kunigą—labai šaunų vyrą, pas vieną advokatą, kurs tegalėjo su manim kalbėti tik 5 minutes ir nesizadėjo galėsių kuomet ilgiau su manim kalbėti. Buvau pas vieną pabėgėlių globėją, kurs taipojau tekalbėjo tik kelias minutes, nes buvo pas jį kelias žmonių, jiekančių darbo ir duonos, ir turėjo su jais kalbėti, o žmona, užsitiekus stala, laukė jo su pietumis. Tikrai p. 2. turėjo gana laiko su manim pasikalbėti ir pasivaikščioti ir pasivažinėti už miesto (vieną dieną vaziavo į Peterhofą). Petrapilyje susitikau su tokiu puspaikiu amerikiečiu, kurs dar nevaziavo, kad vokiečiai buvo apėmę Kėdaičius ir juos parvaziavęs savo žemes parduoti, o paskui vėl grįžti Amerikon. Matyt, vaikinė-

lis su lietuviu nedrągaugia, o tik su kitataučiais, labiausia su lenkais, tai užaušęs visiškai, jokio jamė akvumo—tikras gėvė. Kai atvaziavo Petrapilėn, tai tik tuomet sužinojo, kad jau negali įvažiuoti į savo gimtinę. Todėl ren-gėsi važiuoti atgal į Ameriką ir laukė išduodant pašporto, kurį buvo apsiėmęs jam išrūpinti viršuje minėtasis advokatas, bet nieko nepadarė, ir aš turėjau jį pamokinti, kaip daryti, kad gavus pašportą. Nei jisai žino jokio lietuviško laikraščio, nei jokios draugijos. Aš labai stebėjau, tokį zioplį pamatę. Labai liudna, jeigu tokių užaušėlių Amerikoje yra daug.

Iš Petrapilės keliavau per "El-sinkius" (Helsingfors), kame viešėjau nuo ryto ligi vakaro. Labai dailus ir švarus miestas, puikioje augstoje vietoje. Daugybės vandens, kalnų, sodnų, parkų. Čia maudžiausi šiltoje jūros vanyoje. Įdomus čia paprotys: merginos ir suaugusius vyrus nuplauja, tarsi kūdikius: reikėjo ir man pasiduoti tai procedurai—ne ką padarysi: jauna mergina nuplovė nugarą ir kas buvo daugiau reikalinga. Kainos labai pigios, ir žmonės didžiai viežlybi (mandagūs). Pietus laikiau drauge su tokiu maskolium iš Petrapilės geriausiame restorane, atsiėjo po 3 markes. Meškuvoje toki pietūs būtų atsiėjo bent po kokius 5—6 rub. Iš Helsingforsu vaziavau visą naktį ir visą dieną ant rytojaus iki 10 val. vakaro, kol privaziavau Torneo. Finliandijos stotyse gana pigu valgiai ir nėra tarnų: viską pats pasiimi ir užmoki, už kiek pats prisipažįsti. Svetim-taučiai keleviai taipjau neiškenčia kitus neprigavę. Ta pati tvarka ir visoje Svedijoje. Ypatinga Finliandijoje ir Svedijoje duona—toki kietas apskritas plyskas, panašus į (žydų) macą, tikrai stambių ruginių miltų. Tokia duona labai ilgai pabuti padėta. Labai džiaugiasi galėdamas gauti beveik kiekvienoje didesnėje stotyje puikaus gryno pieno ir gero teišaus sviesto, ko jau senai Maskolijoje buvau nematęs. Juo toliau į žiemius, juo Finliandija eina liudnyn. Ryte pabudęs, kada pažiūrėjau pro langą, kuone krup-telėjau. Raistai—nysusios, nudžiuvusios, egliukės, kerpės, tai kalnai akmenų suverstų neužaugusios ir jau pasenusios, apkerpėjusios, kitos visai nudžiuvusios egliukės, ežerai, balos. Kur-nekur sklypelis ariamos žemės, pievos. Javai visur puikūs. Žolės daugybės, gyvuliai gražūs triobos puikiuos, gyventojai pasilaukia, gerai apsitaisę, sveiki, augaloti, skaitūs, inteligentai.—Tai, žinau, augstas kultūros vaisius. Kaip Finliandijoje, taip ir Svedijoje ligi pat Stockholmo ir dar kiek žemiau visai vienokios triobos—dažniausia medinės, augstos, apkalto lentomis raudonai nutepta sieros, baltomis kermėmis. Stogai gana gontų arba tolio, kai-kur matyt plytų. Sienos augstos, langai dideli, užtiesti, aplinkui medžiai, daržai. Finliandijoje daugybės daržinaičių, pievose pagiriais sienų sukrasti. Rentinys medinis, bet šiandinių stogų kuone visai nematyti. Tokios pat daržinutės ir Svedijoje, tikrai rentinys į viršų platus, o žemyn eina siauryn. Matyt nuo lietaus ne taip slampa ir ne taip puva. Dirbimas, grabiavimas, aptvėrimas laukų ir ganyklų visai tas pats Finliandijoje ir Svedijoje, taip, kad išrodo, jog viena ir ta pati šalis. Finliandijoje niekur negirdėti kalbant maskoliškai, nors stotyse galima maskoliškai šiaip-taip susinėkėti ir bufetuose ir su valdininkais, nekaltant apie žandarus prie stotų ir apie kareivius, kurie visi kalba vien tik maskoliškai ir visų savų išveidžiui visai išsiskiria iš vietos gyventojų, jie tartum koks kontrastas visoms apytovoms.—Uleaborge, kaip tik stotjo traukinys, tuojau apsupo raiti policistai, ir kokis valdininkas su padėjėju perėjo per vagonus ar nevaziuoja čia svetimtaučių. Jų nebuvo nei vieno. Čia išlipo mano kaimynė (palei vagoną), tula finietė, kuri mokoje gerai vokieškai; bet kad vokieškai dabar Maskolijoje kalbėti vėliai uždraus-ta, tai mudu su ja kalbėjovos vokiečių Amerikon. Matyt, vaikinė-

jausi jos netekęs, nes paskui visai neturėjau su kuo kalbėti. Turė-dar Tamistai papasakot apie maskolių mutines. Ant Finliandijos rybos Bieloostrove išsigabeno mane žandaras iš vagono su visais laiktais ir nuvedė į muitinę, kame išskėrė visą ką iki siulo galui. Daug popierių, dokumentų, rankraščių pasilaukė. Neperleidia jokių rasti, panašų į kokį laišką. Pinigų tevalia vežtis tiktai 500 rublių. Ką turi viršaus, atima ir sako atiduosią grįžtant. Taipojau ir visas popieras ir raštus sako atiduosią grįžtant. Reikėjo duoti parašas, kur vaziuojai, ko-kiam laikui ir ko, ir taipojau pasirašyti, kad neturi prie savęs daugiau per 500 rub. pinigų. Savo keliu išskėrė visus kišenių ir iščiupinėjo visas siules.—Rodos, jau pabaigta, bet kur tau? Dar smarkiau kratė Torneo ir mėgino prikibti prie pašporto: tai kodėl nesą pažymėta metu, tai kodėl tas, tai kodėl kitas? Pernakvoti reikėjo užrakintame vagono prie stoties, o paskui tiktai ant rytojaus apie 3 val. teišleido garlaiviu į Svediją. Svedijoje trumpos ceremonijos, bet iki vakzalo per miestelį (Haparanda) reikėjo eiti pėsčiam, nesą vežėjų nėra, o automobilis užsipašė penkių kronų. Iš Haparandos teišvaziavau tiktai 8 valandą vakare su pasivėlinimu, nesą tą dieną buvo Haparandoje priėmimas iš Maskolijos luisčių kareivių (Austrijos ir Vokie-tijos), tai užgauso. Anuos kareivius nugabeno atskiru traukiniu. Svedai labai vaisiai priėmė vokiečius bei austrus ir palydėjo su muzika traukinį. Paskui Svedijoje sustikome maskolius luisčius atskiru traukiniu vaziuojant į Haparandą. Bevaziuodamas Torneo per upę garlaiviu į švedų pusę, susipažinau su viena maskole, labai gražia moteriške, su mažu šunytė. Sakėsi vaziuojanti pas savo vyrą į Ameriką per Bergeną. Vyras esąs valdžios siųstas rinkti žinią. Iš viso ko paskui supratau, ka tai šipo žmona. Ji labai buvo prie manęs lipni ir Stockholme vadino apsisototi vienamė viešbutyje, o paskui pasivažinėti po miestą automobilium.—Ji turinti gana pinigų, man nieko nekaustuos. O kaip, sakau, Tamista persigabena daugiau pinigų per 500 rublių? Aš turiu, girdi, tam tikrą išvėlijimą nuo vyriausybės, intis pinigų, kiek man reikia. Tačiau aš sprukau savais keliais, kaip tik traukinys sustojė Stockholme. Ma tave šimt, manau sau. Kvaraba žino, kas tu per gyvatė! Stockholme viešėjau visą parą. Labai gražūs miestas, ir didžiai švarus. Primena Elsinkius (finiškai El-sinki). Daugybė vandens, sodnų, parkų, kalnų. Buvau muzėjuje. Rodos ir korietikų Tamistai pasinučėiu iš muzėjus. Dar tasvyk Novo Georgievskas buvo nepaimitas. Vienoje gatvėje stoviu prie knygyno vitrinis ir žiūri į kariūnės stovyklas (vokiškos) apie Novo Georgievską. Štai šale manęs sustojd du žydikai—šneka si maskoliškai ir žiūri taipojau į žemlapį. Emės aš ir atsiliepiu į juodu maskoliškai. Nustebo, pažiūrėjo į mane ir burbtelėje kas-žin ką nusiskubino tolyn. Matyt, bijo šniup. Dabar turbūt visas pasaulis pilnas šniup. Ir Amerikoje be abejo yra jų ir maskoliško, ir vokiško, ir kitokio plauko.

Reikia buti atsargiam. Pasitika taipojau ir su savo gražia šnipiene. Ji pyškėjo automobiliu su tokiu riebiu dzetelmonu. Pasigavo kita, kad aš nenorėjau.—Bevaziuodamas per Svediją, gavau progos pasimankstyti francuzų kalboje, nes vaziavo drauge iš Haparandos visa šeima francuzų iš Varšavos. Jie turėjo Varšavoje fabriką, bet besiantarant vokiečiams, bėgo į Maskvą, o iš ten į Francuziją. Išrodė labai prislėgti ir nelaimingi, bet baisiai jautrūs ir priklys žmonės. Jeigu visi toki francuzai, tai ma juos šimts. Jie man baisiai įgriso savuo nepaliaujamomis žaunomis ir nuolatiniu triuksmu, kurį jie kėlė vagonu. Buvo žymu, kad nei švedams jie nepatiko nes visi sėdo nuo jų kuotoliausia ir nemaloniai į juos žiūrėjo išlo.—Svedijos žemiai taipojau baisiai žiauri šalis, kaip ir Finliandija: kalnai dar didesni, ežerai, akmenys, nusūję egliukai. Šyksti gamta. Bet gyven-

tojai gerai pasilaikę, puikiai apsi-
taise, gerai valgo ir gerai geria.
Vienas mano kaimynas vagone jau
apygirtis, išsitraukė krepšį (šikšni-
nį), išsiėmė butelį degtinės, dešrų
ir kitokių skanių užkandžių ir pra-
dėjo ragauti; dar pasulė man ir
kitiems, bet niekas nesinaudojo.
Tad jis vienas šutino, šutino ir
taip prisitūtinęs, kad netrukus nu-
virtu nuo suolo su visu lobiu ir
išmiegojo ligi švintant. Aš mie-
gojau ant suolo. Ryte pabudęs
netvėjomis nuleidau kojas ant jo,
tai jis tuomet pabudo, visas dūl-
kinas, purvinas. Susigėdęs tuoj
išėjo į tualetą apsisvalyti. Apie
Stockholmo už kokių 100 datgiun
verstų labai augsta kultūra. Puik-
iai išdirbti laukai. Sėjama dau-
gybės kviečių. Visi javai labai
puikūs. Ukinkai gyvena paloi-
čiuose dažniausiai 2 augstais, iš
muro statytuose. Aplinkui sodne-
liai, gyvatvorės dailiai karpomos,
takeliai. Malonu žiūrėti. Visa
šalis tartum šventadienį pasipuo-
susi. Galvijų tvartai languoti, mu-
riniai. —Pirmą kartą savo amžyje
čia mačiau miesto kratoną mašiną.
Nei Danijoje dar nėra tekę
matyti. Paskui žemyn nuo Stock-
holmo už kiek verstų vėl men-
kesnė kultūra, —pavaižiavus gera-
gala, gausi pamatyti ir šiaudinių
stogų, viena stogą mačiau dargi
nudrįskusį, kaip Lietuvoje. I
Malmę atvažiavau naktį, o ant
rytojaus su garlaiviu perplaukiau
per 1½ valandos į Kopenhagą.
Apie Daniją parašysiu kitą kartą.

Dabar gyvenu pas lietuvių, kurs
turi savo ukį labai puikioje vie-
toje, ant marių krašto. Dažnai
gailestauju, kad Taveš čia nėra.
Tad dar vaizdinga šalis! Gaudau
kurpakas, kiskius, fazanus, stir-
nas ir t.t. Graži, turtinga ir ge-
rai įtaisyta patogiam gyvenimui
šalis. Kitokio kelio nėra, kaip
plintas, geležinkelis, garlaivis. —
Atradau ir daugiau žmonių iš
Maskolijos. Kiti pabėgėliai iš
Maskolijos važiuoja staciai į savo
vietas per Vokietiją. Reikia tam
gauti tam tikrą pasportą. Kiek-
vienas gauna.

Viso labo. Tavo
Jonas.

PAJIESKO KUN. J. INČIUROS

Juozas Inčiura, patekęs vokiečių
nelaisvėn, pajiesko savo brolio ku-
nig Juliano Inčiuros, kurisai pir-
miaus Pennsylvania valstijoje gy-
venęs. Juozas prašo savo brolio,
kad sisai jam laiską parašytų,
kad sisai jam laiską parašytų.
Antras esąs sekantis: Kriegsge-
fangenen-Lager a.d. Leba, Pom-
mern-Deutschland, Poplatz No.
2144—19 Komp., Joseph Intschu-
ro.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IS BRIDGEPORT, CONN.

Sv. Jurgio choro koncertas.
Spalio 31 d. atsiuvo puikus sv.
Jurgio choro koncertas, kurio ve-
dėju buvo vietos vargonininkas
J. Saucūnas. Pirmą programą
dalį išpildė choras. Vakarą at-
darius pirmiausia su pianu ir
smuikos pritarimu sugiedota tau-
tos himnas, kuris gana puikiai
išėjo. Toliau choras padaino-
vo sekancias dainas: „Kada no-
riu, verkiu“, komp. St. Simkaus;
„Per girėlę jojan“, M. Petrusko;
„Stai pavasaris atejo“, A.
Gudaičio; „Ant ežerėlio rymo-
jau“, kun. T. Brazio; „Sugrįšk
sugrįšk“, „Kas subatos vakarėlį“,
St. Simkaus. Visos beveik gerai
pavyko sudainuoti, tik „Per gi-
rėlę jojan“ ne kaip, nes sopranai
nepaėmė tikro balso, ir dainavo
kaž kaip, bet į vidurį dainos susi-
taise.

An. toj dalį programos sekė so-
lo. duetai, trio, merginų ir vyrų
choras. Šią programą dalį iš so-
listų ypatingai pasijymėjo, p-lė
R. Bezgelitė, ir p. J. Saucūnas.
P-lė R. Bezgelitė padainavo M.
Petrusko „Saulės raudona“. Iš-
tikioji savo balseliu žavėjo pub-
liką, už ką jai buvo įteiktas ge-
lių bukietas. Patartina jai būtų
daugiau pasilavinti dainavimo
srytyje. P-as J. Saucūnas padai-
navo solo „Jojan dieną“, ir du-
kiskai „Siu nakealy“. Dainavi-
ma atliko artistiskai. Žinoma,
buvo ir daugiausia solistų, bet kur-
čia visus pažymėsi, nes daug vie-
tos užimti. Žodžių galima pa-
sakyti, kad visi pusečiai atliko
savo užduotį. Trečią programą

dalį išpildė choras. Publika pro-
gramu tapo užganėdinta.

J. Jasinskis.

Lietuvių gyvenimas. Iki šiolie
gyvenant šiame mieste, neteko
pastebėti laikraščiuose jokių žinių
apie Bridgeportą ir bridgepor-
tiečius. Nors šiame mieste ne-
mažas skaičius lietuvių yra apsi-
gyvenusių, bet nežinia kodėl taip
mažai j laikraščius teparaso apie
savo gyvenimą ir veikimą.

Kaip darbai čia dar pusečiai
eina, tai visi bedarbiai iš aplinki-
nių miestelių suvažiuo sau dar-
bo įsietoti, ir dabar tiek yra pri-
važiavusių, kad nekuri nebegaus
sau pagyvenimo vietos.

Šiaip, Bridgeporto lietuviai ma-
žai ką prakalnuos veikima. Žino-
ma, balių gana daug surengia,
bet ir tie daugiausiai su svaigini-
niais gerimais, o blaivių labai
mažai. Koki 3 mėnesiai atgal
likosi sutverta „L. Vyčių“ kuo-
pa. Nors šioji jaunutė ir narių
mažai dar turi, bet pradeda šitą
veikti. Ypatingai parodė pavyzdį
parengdama be svaiginančių ge-
rimų balių, nes kaip teko nuo ki-
tų patirti, tai šiame mieste labai
retai pasitaikydavo blaivus pasi-
linksmimas. Taip pat yra ir
daugiaus draugijų, kaip pašelpi-
nių, taip ir idėjinių, bet apie jų
veikimą nesu daug ką patyręs, tai
negaliu daug ką ir spręsti. Tik
apie P. Blaivinkų kuopą maž-
daug nuo kitų teko patirti, kad
šioji labai silpnai gyvuoja, ir jau-
nimo į ją mažai kas tepriklauso,
o vien tik kelios moterėlės ir ke-
letas vaikų. Žinoma, apgalėti-
nas dalykas, bet ką darysi, kad
žmonės turi mažą susipratimą
apie blaivybės vertę.

J. Jasinskis.

IS BROOKLYN, N. Y.

Kun. Malisauko prakalbos.
Spalio 30 d. Aprėškimo P. Sv.
parap. salėje buvo prakalbos kun.
Dr. Malisauko, tik ką atvykusio
iš Lietuvos. Daug praleidome
kalbėtojų, keliančių į Lietu-
vos su tautos reikalais, bet tokio
tai dar nematėme. Šis kalbėtojas
kaip savo iškalba, taip ir savo mi-
sijos tikslu—keistas. Pradžioje
savo kalbos pasiskė esąs sius-
tas „nuo katalikų veikėjų“ pa-
rinkti aukų dienraščiu „Viltis“. Tie
jojo žodžiai nustebino klausi-
tojus, kadangi tokiam laikui,
kuomet visa tėvynė ugnyje ir
musų žmonės bado kencia, au-
žiuoja misionierius rinkti aukų
ne badaujančius, bet lakraščiu...
Anot kalbėtojo, tas katalikiskas
dienraštis negalys užsilaikyti be
aukų, ir sako: Jeigu nenorite, kad
jūsų tėvynė žūtų, tai aukaukite
„Viltis“. Argi nekeista? Ne-
renka aukų, kad žmonių gyvybę
užlaikyti, nuo bado išgelbėti, bet
renka skubiai aukas, kad parti-
jinę poziciją sustiprinti tarpe iš-
alkusių nuo bado žmonių. To-
lesniai dar priduria, kad jojo mi-
sija esanti „svarbesnė“ už kitų
atstovų, pirmiau važiavusių aukų
rinkti.

Daug kalbėjo ir apie karę. Vi-
sur peikia rusus, o giria vokie-
čius. Kai-kuriais savo žemaitiš-
kos tarmės sakiniiais publiką pra-
juokina, nors ir apie karės bai-
sumus pasakoja.

Cia paduosiu keletą jojo saki-
nių. Kalba apie Kauno paėmimą.
Sako: „Kumet vokiečiai pradėjo
žengti į Kauną, ta atvežė savo
labą dideles kanules, kurios yra
tad dideles, kad aš negaliu apsa-
kyti, o kulpkos tun kanuliuot pap-
dideles, kap žmogus, ir kur ta
kulpka sprogt, ta padar tokią di-
dele dube, kad namas galietu
intilpti, o dumas, tai nat ir užta
pasikel. Tas kanules vokiečiai
vežė gelžkelium vaguonose, o pas-
ku darė šosieji ir kuoznan kanu-
len, vež tris lokomotivus. Ku-
met privež prie Kauną, ta iškase
dubės penkiu sieksniu gilumo
ir penkis sieksnius plotumom.
Toliau pripilė pilnan duben
cemento, instate du geležinis
kuolus ir prie tun kuolun pririso
su geležiniais lenciugas ton di-
dele kanulen ir šaude į Kauną.
Kumet tos dideles kulpkos pra-
dėjo krist ant Kauną, ta visi ru-
gini oficialia išsigando ir išbėgo
iš Kauno ir rytus. Kumet Mi-
ra tamsi dazinoj, kad oficialia iš-
bėga, ta jis jiems pasake: Eikit
gint Kauną, o jei ne, ta aš jums
visims galvas nukirsiu. Žinoma,
buvo ir daugiausia solistų, bet kur-
čia visus pažymėsi, nes daug vie-
tos užimti. Žodžių galima pa-
sakyti, kad visi pusečiai atliko
savo užduotį. Trečią programą

greit šaunamun mašinun rusus
sumuš ir padarė kuosen.“

Taip tai tas ypatingas žemai-
tis apipasačio emima Kauno.
Toliau pasakoja, kad vokiečiai
atsiuntę Lietuvon Bavarijos ka-
reivus, o tie kaip katalikai, tai su
lietuviams labai gražiai apsi-
dave, bet už tat, kur radę pravo-
slava-rusą, ta jau nesigailėję ir
nusikriauti. Kad vokiečiai gal-
lėtų atskirti katalikus, tai pagal
kalbėtojo, liepdavę persigznoti
o kuomet ir rusai išmokė katali-
kiskai žegnotis, tuomet reikalau-
dave parodyt rožančių. Kalbėto-
jas sako, kad kaip paskidės toks
gandas, kad reikalauja rožančių
turėti išsigelbėjimui nuo nelai-
mės, tai, girdi, visi čionovnikai
pradėjo nešioti rožančius ir škap-
lierius.

Taip tai pasakoja, tas teologi-
jos daktaras kun. Malisaukas.
Delko jisai tapo pasakoja, aš ne-
žinau. Labai gali būti, kad ar
jisai tokioms bobų naujienoms
pats tik arba gal mano, kad susi-
rinkusieji yra tokie žmonelės,
kokių jisai po kaimus matyda-
vo žemaitijoje.

Šiam kunigui-žemaitiui kalbant,
buvo renkamos aukos. Surinko
34 doliarus. Kiek man teko pa-
stebėti, tai tie žmonės, kurie au-
kavo, neturėjo aiškaus supratimo,
kad jų aukos eis kokiam tai laik-
raščiu, o ne badaujančioms.
Zarasiskis.

TMD. vakarėlis. Svetainė ne-
ramumas. Spalio 30 d. TMD. pa-
renge vakarėlį Tautiško Namo sa-
lėje.

Iš visų atžvilgių vakaras nusi-
sekė, galima sakyti, gerai. Gaila
tik, kad publikos mažai buvo.
Musų žmonės dar nepratę prie
rimtų programų, todėl ir nestebė-
tina, jei publikos buvo tiek ma-
žai.

Griekšto šalininkai pradėjo sve-
tainę kelti triukšmą. Iš karto
buvo paprašyta nusiraminti. Ka-
dangi į patėmėjimus triukšma-
riai neatkreipė domos, todėl
tvarkėdus juos, kai ožius, išvedė
laukan.
J. K. Mikas.

Sufragiečių paroda. TMD. va-
karas. Dr. Šliupo prakalbos. Spa-
lio 23 d. ant 5th av. buvo sufra-
giečių paroda. Parodoj nešė įvai-
rias ir su įvairiais parašais vė-
liavas, tarp kurių pastebėjau ir
lenkiską. Nešė visokių išdirby-
čių ženklų. Vaziavo šeimininkė
verpdama su rateliu. Kitos mo-
terės vežėsi vaikus vaikų vežimė-
liuose. Ejo didelės burys moky-
tojų. Ejo ir juodukii. Apie sim-
tas jojo raitų; apie 3 šimtai va-
žiavo automobiliais. Parodoje
dalyvavo daug vyrų.

Spalio 30 d. TMD. parengė va-
karą paminėjimui 10 metų sukak-
tųjų nuo lietuvių Seimo Vilniu-
je. Kalbėjo J. O. Širvydas. Po
kalbai buvo suvaizdinta „Velnias—
ne boba“.

Spalio 31 d. Dr. Šliupas savo
prakalboje ragino lietuvių gelbė-
ti nuo karės nukentėjusius Lietu-
voje per Lietuvos Gelbėjimo ir
Autonomijos Fondą. Ragino
koti daugiausia drapanų Lietuvoj.
Iš prisistūję Brooklyn drapanų
pasituntimui Lietuvoj, viena sta-
tinė rasta skarmalais prikimšta.
Ir adreso nėra, kas prisitūnė šitą
stating.

F. Pavilonis.

IS PHILADELPHIA, PA.

Ponui Šimkui apsigyvenus.
Vietinių lietuvių gyvenimas retai
yra aprašomas mūsų laikraščiuose.
Nežiūrint to, gyvenimas pas
mūsų plaka gal smarkesniu pulsu
negu kur kitur. Tautiniai—kul-
tūrinis gyvenimo plėtojimas
atsižymi savo smarkumu ypač
pas richmondiečius. Štai nesė-
nai richmondiečiai pakvietė pas
save apsigyventi gerbiama mūsų
kompozitorių muziką p. Stasį
Šimkų, kuriam pavedė suorganizu-
uoti ir vesti suaugusio jaunimo
ir vaikų choras, lavinti juos mu-
zikaliai bei dramatiškai menuose.
Žodžiu, plėtoti richmondie-
čiuose tautiškai-kultūriškai krutė-
jimą.

Pono Šimkaus pakvietimas—
yra tai Lietuvių Muzikalės Sve-
tainės Bendrovės iniciatyva ir pa-
sadarbavimas. Ir netik iniciatyva
Lietuvių Muzikalės Svetainė, kad
aprupinus p. Šimkui mokyti
gyvenimo pusę šiaip taip, apsi-
emė mokėti jam nuolatine sub-
sidija kas mėnesį; priegto veltui
suteikia repeticioms choro prak-
tikoms svetainę. Yra tai vienin-

tėlis tos rusijos Amerikos lietu-
vių gyvenime apsigyvenimas, kur
idėjiniams dalykams, be jokio me-
džiaginio išrokinimo, išmokama
stambi pinigų suma. Lietuvių Mu-
zikalės svetainės Bendrovė,
kviesdama p. St. Šimkų, tai ir pa-
darė. Už tatai jai garbė.

Reikia pridurti, kaip p. St. Šim-
kus pradės savo veikimą rich-
mondiečių tarpe su šideliu kon-
certu ir paskaita apie lietuvių
muziką bei dailę. Patsai kompo-
zitorius skambins savo sukompo-
nuotus veikalus. Dalyvaus ir ki-
ti vietiniai artistai. Koncertas
atsibūns nedėlioį, lapkričio 14 d.
8 val. vakare, Lietuvių Muzikalės
Svetainėj, Tilton st. ir Allegheny
ave., ir bus visiems dykai—be
įžangos mokėjimo.

Ponas Šimkus tuom tarpu pa-
švės richmondiečiams tikiai liuo-
sa laiką, atliekamą nuo atstovau-
jamos „Lietuvių Draugijos“ rei-
kalų. Vėliau gi visa laiką pa-
švės philadelphiečių reikalams.
Philadelphietis.

IS GIRARDVILLE, PA.

Lietuvių gyvenimas. Musų
miestelio lietuviai gal skiriasi
nuo visų lietuvių kolonijų, to-
dėl noriu šitą paaiškinti. Orga-
nizacijų turime visokių. Čia ran-
dasi sekancios draugijos: sv.
Vincento, sv. Jurgio karėvių, Ci-
tizen, Lietuvos Sunų, sv. Juoza-
po, SLA. kuopa, SLRKA. kuopa,
Blaivinkų kuopa, L. Vyčių kuopa,
LSS. kuopa ir Mainerių Uni-
ja.

Iš tų organizacijų manai,
turtum čia žmonės suorganizuoti
ir priguli visi prie draugijų arba
nukentėjo. Pagalios užsiminė,
kur lietuviams būtų geriau: po
riausia Citizen draugija turi su-
virš 100 narių. Bet ji turbūt
puola žemyn, nes per mitingus
ant gatvės girdžiama barniai ir
rikimai. Kitos tik ką laikosi,
nes prie jų priguli po keletą žmo-
nių. Draugijos nesugyvena tarp
savęs, kaip tautos Europos ka-
reje. Tautos Fondo komitetas
kvietė kitas draugijas dalyvauti
apvaikšiojime. Kai-kurios drau-
gijos viena kitai priešinosi sa-
kydami, kad jeigu čia tokia ir
tokia, tai mes neisime. Anie
šiems taip pat atsanti: Lietuviai
Lietuvoje užtikrinę pagelbos iš
savo brolių-nesulaukia. Ant ga-
lo italai sumanė kokių ten pa-
sivaikšiojimus, tai lietuvių drau-
gijos braidė po smiltynus dėl
svetimo labo.

Saluninkai pripirko alaus po ke-
letą bačkų, manydami, kad mes
dalyvavome italų parodoje, tai
jie gers pas mus, tuom kartu
tie nuėjo pas savuosius. Vakare
tulas lietuvis saluninkas supu-
dė amerikonus, kad jie sudras-
kytų italų vėliavą. Kam, girdi,
vėliava turi kabet Amerikos
mieste. Girti vaikėzai tą ir pa-
darė. Paskui tardymai, areštai ir
t.t.

Kadangi tos draugijos biednos,
tai nieko ir neveikia. Dar sv.
Vincento dra. rengia balius, ku-
riuose išgeriama daug rudžio.
Lapkričio 1 d. L. Sunų draugija
parengė balių. Baliuje prisirin-
ko daugiausia motery, nes mer-
ginų buvo ar dvi. Tulas J. S. iš-
traukė peilį ir norėjo kitus badi-
ti, tačiau buvo išmestas. Gėda
musų lietuviams už tokius ne-
grazių pasielgimų.

Ištvirkimas pas mus prasipla-
tinges. Moterėlis vaikščioja su
pantėmis. Kai-kurios merginos,
vaikščiodamos su angliškais,
negrizai pasirodo, kad tie patys
anglai stebisi kvailumu lietuvi-
čių merginų.
Girardvietis.

IS ELIZABETH, N. J.

Darbai eina gerai. Lietuvių
biziuri gerai sekasi. Čia darbai
eina visai gerai. Tas nedirba,
kuris nenori dirbti. Veik visuose
fabrikuose pakėlė mekestis. Taiti
ir uždarbis dabar neprasčiausias.
Iš stambiausių lietuvių vaizbos
istaigų yra The Lithuanian Building
and Loan Ass'n. Per du
metu tos istaigos turtas užaugo
iki 8,000 dol.; narių turi 130.
Kaip tik darbai pagerėjo, tai per-
eitame susirinkime prisirašė dar
11. Kai-kurios draugijos žada
susivienyti su budovojimo ir pa-
skolos draugija. Jeigu tas įvyk-
tų, iš to būtų nauda patiems lie-
tuviams.
J. Moch.

IS CALVIN, N. DAK.

Lietuvių darbininkų gyveni-
mas. Iš pat pavasario atvažiavo
lietuvių dirbti ant ukių, didžiū-
ma jų dar tebedirba. Veik visi jie
užima geras vietas ir turi užsi-
dirbę gerą vardą. Jie čia yra ži-
nomi, kaip mandagus, darbštus
vyrukus. Keletas jų mano pasi-
tikti pas ukinkus ir sekantiems
metams.
St. Drangelis.

užima geras vietas ir turi užsi-
dirbę gerą vardą. Jie čia yra ži-
nomi, kaip mandagus, darbštus
vyrukus. Keletas jų mano pasi-
tikti pas ukinkus ir sekantiems
metams.
St. Drangelis.

IS GRAND RAPIDS, MICH.

S. Daukanto draugijos pareng-
tos prakalbos. Dainos ir dekla-
macijos. Spalio 31 d. Simano
Daukanto draugija parengė pra-
kalbas. Prakalbų tikslas—pami-
nėti S. Daukanto gimimo dieną.
Kalbėtoja pakvietė iš Chicago,
p. Z. Vitkauską. Be kalbėtojaus,
programoje dalyvavo TMD. 50 kp.
ir LSS. 51 kp. chorai.

Po pietų, apie 2:30 val., prasidėjo
programas. Apie chorą neraišysiu
nieko, nes jie savo užduotis atli-
ko gerai. Šitą parąšysiu apie
prakalbas.

Kalbėtojas kalbėjo apie S.
Daukantą, papasakodamas svar-
besnius jo gyvenime įvykius
atsitikimus, jo darbus ir tėvynės
meilę.

Antruoj atvėju kalbėjo apie
tautiskąjį susipratimą ir vienybę.
Ragino žmones rasytis prie drau-
gijų ir stovėti už lietuvių. Sa-
kė, jog yra reikalinga vienybė,
nes kas su kardu kariuolia, tas
nuo kardo miršta.

Vakare, apie 7:30 val. vak. pra-
sidėjo antroji programos dalis.
Kalbėtojas kalbėjo apie darbinin-
kų reikalus. Papieikė kai-kuriuos
neva darbininkiskus laikraščius,
kurie garbina karą.

Paskui niuioj atvėju kalbėjo
apie karę. Nupiešė karės bėgį ir
kiek Lietuva bei lietuviai nuo jos
ir griguli visi prie draugijų arba
nukentėjo. Pagalios užsiminė,
kur lietuviams būtų geriau: po
riausia Citizen draugija turi su-
virš 100 narių. Bet ji turbūt
puola žemyn, nes per mitingus
ant gatvės girdžiama barniai ir
rikimai. Kitos tik ką laikosi,
nes prie jų priguli po keletą žmo-
nių. Draugijos nesugyvena tarp
savęs, kaip tautos Europos ka-
reje. Tautos Fondo komitetas
kvietė kitas draugijas dalyvauti
apvaikšiojime. Kai-kurios drau-
gijos viena kitai priešinosi sa-
kydami, kad jeigu čia tokia ir
tokia, tai mes neisime. Anie
šiems taip pat atsanti: Lietuviai
Lietuvoje užtikrinę pagelbos iš
savo brolių-nesulaukia. Ant ga-
lo italai sumanė kokių ten pa-
sivaikšiojimus, tai lietuvių drau-
gijos braidė po smiltynus dėl
svetimo labo.

Saluninkai pripirko alaus po ke-
letą bačkų, manydami, kad mes
dalyvavome italų parodoje, tai
jie gers pas mus, tuom kartu
tie nuėjo pas savuosius. Vakare
tulas lietuvis saluninkas supu-
dė amerikonus, kad jie sudras-
kytų italų vėliavą. Kam, girdi,
vėliava turi kabet Amerikos
mieste. Girti vaikėzai tą ir pa-
darė. Paskui tardymai, areštai ir
t.t.

Kadangi tos draugijos biednos,
tai nieko ir neveikia. Dar sv.
Vincento dra. rengia balius, ku-
riuose išgeriama daug rudžio.
Lapkričio 1 d. L. Sunų draugija
parengė balių. Baliuje prisirin-
ko daugiausia motery, nes mer-
ginų buvo ar dvi. Tulas J. S. iš-
traukė peilį ir norėjo kitus badi-
ti, tačiau buvo išmestas. Gėda
musų lietuviams už tokius ne-
grazių pasielgimų.

Ištvirkimas pas mus prasipla-
tinges. Moterėlis vaikščioja su
pantėmis. Kai-kurios merginos,
vaikščiodamos su angliškais,
negrizai pasirodo, kad tie patys
anglai stebisi kvailumu lietuvi-
čių merginų.
Girardvietis.

IS MILWAUKEE, WIS.

Susitvėre nauja TMD. kuopa.
Lapkričio 2 d. susitvėre nauja
TMD. kuopa iš 10 narių (3 seni
persikėlė).

Pirmą susirinkimą nutarėme
laikyti lapkričio 21 d. bažnytinė-
je svetainėje, 1 val. po pietų.
Šiame susirinkime manoma rink-
ti valdybą.

Sutvėrimui šios kuopos gana
daug pridėjo triuso p. Zigmąs
Kaupas ir vietinis kleb. kun. J.
Tiskevicius, kuris per du nedė-
lius ragino per pamokslą ra-
šytis prie naujai vieriamos TMD.
kuopos; taipgi sakėsi patsai pri-
klausas prie tos draugijos ir ža-
dėjo persikelti į šią kuopą.

Verta pažymėti, kad musų
kleb. yra geras tėvynainis, nes
kuone kiekvieną nedėliedien nepa-
miršta paraginti, kad lietuviai
vienytis, nylėtų Tėvynę ir mirty
lietuviams.
Spykis.

IS BRIGHTON PARK, ILL.

Lietuvių gyvenimas. DLK.
Keistučių veikimas. Nors čia yra
diktokas burelis lietuvių jaunuo-
menės, bet ji nieko neveikia, vien-
tisi praleidžia savo brangų laiką
ant kampų stovėdama, danciūnus
rodydama. Nevisi taip elgiasi,
nes yra davadnų vaikinių, bet
didžiūna nepavyzdgingia elgiasi
Salunius lanko netik vaikiniai, bet
ir merginos.

Skaitant apie kitų lietuvių
kolonijų lietuvių veikimą, net
malonu darosi, kaip jie rašo laik-
raščiuose apie parengtus vakarus
prelekeijas, prakalbas, debatus ir
t.t. Pas mus nieko panašaus.
Neprosaij pasakyti, kad DLK.
Keistučių Pašelpos Klubas už-
manė mokintis, statyti veiklą.
Komitetas tiek pridėjo savo spē-
jų ir vargo, pakol surinko tri-
paneles prigriebti veiklą statyti
scenoje. Prikviesta buvo panelės

Veronika Kizaitė, Ona Zakare-
vičiūtė ir Ona Ivaskaitė. Reik-
joms padėkoti už tokį dailų dar-
bą.

Ant surengto spalio 23 d. va-
karo, Keistučių draugijos choras
tapo persergėtas, kad jisai neda-
lyvautų minėtame vakarėlyje.
Mat tas vakarėlis buvo be svaigi-
nančių gėrimų, todėl tuli jam
nesympatizavo.

Išimant DLK. klubą, kuris tu-
ri gerą, darbštų pirmininką, apie
kitas draugijas nieko negirdėti.
Jos, tur but, nieko ir neveikia.

Kopstus Galka.

Nuo Redakcijos. Koresponden-
tas, rods, perdaug peikia Brighton
Park'o lietuvių. Kiek mums ži-
nomia, bent naujai susitvėrusi T.
M. D. kuopa gerai gyvuoja ir
smarkiai veikia.

IS LONDONO, ANGLIJA.

Isteigė naują duonkepęklą.
Vargas Anglijo. Kun. K. Matu-
laičio vedama keptuvė „Birutė“
pasirodžiusi perdaug konservaty-
viska. Jo parapijonis, taip vadi-
namai „bedieviai“, įsteigė kitą ke-
pyklą ir pakrikstijo ją „Ukė“.

Paskutinis Zeppelinų atsilan-
kymas įbaugino lietuvių, nes bu-
vo galima juos matyti ties Shore-
ditch bažnyčia, Hackney Road ir
Bethnal Green. Bombos krito
ant Bishopgate ties Žiurkine, di-
dele smulkė, kur lietuviai perka
visokių gėrimus. Krito bombos
ir ties Liverpool Street stotimi,
pridarydamos daug bėdies.

Londonė darba sunku gauti.
Vargo nestokuoja. C. S. 2.

Žinios-Žinėlės.

Visi „Lietuvos“ skaitytojai
yra užkviunami rašinėti žinū-
čių į šį skyklį tokioje for-
moje, kaip kad yra žemiau
telpiančios žinutės. Už visas
pristatytas žinutes Redak-
cija skaitytojams yra labai
dekinga. Nesidrovėkite, kad
ir silpnai rašote. Kiekvienas
pristatęs raštis Redakcijo-
je ras rupeštą atlydį ir jei
tik galima, bus įdėtas
laikraštin. Neveluokite su ži-
nutėmis. Siųskite jas ku-

Vist laikraščiai siunčiami rankraščiai turi būti pažymėti autorius pa-rašu ir adresu. Pasirašantieji pa-siunčiamais turi paduoti, Redakcijos žiniar, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pastieks sau teises at-siunčiamais bei rankraščius trumpu ir laisvą.

Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalavusi, grąžina au-toriui atgal jo lėšomis.

Reklama visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Dėlei paskiausio „svečio.“ Praeitą savaitę „Lietuvoje“ jau buvo pranešta apie kun. Maliauską-Mališausko atvykimą Ameriką. Laikraštis „The New York Times“, iš kurio mes žinia pasėmėme, pranešė, kad naujai atvykęs kunigas rinksis aukas nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Dabar mums pranešama (žiūrėti korespondenciją iš Brooklyn, N. Y.), kad aukos bus renkamos, tačiau ne nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje, bet Lietuvos klerikų dienraščiu „Vilniai.“ Jeigu tikėtis mūsų korespondento pranešimui—o tikėti jam mes turime labai gerą pamatą,—tai kun. Maliauską-Mališausko asmenyje Amerikos lietuviai turi vien tikrą rinkiką aukų minėjamam dienraščiui.

Suprantama, kiekvienas laikraštis turi pilną teisę siųsti savo agentus pas Amerikos lietuvių aukoms rinkti. Jeigu yra tokių, kurie prijauna ir aukauja—tai jų įsienis laikas. Tačiau vienas dalykas, pro kurį negalima tytomis praesti, tai tas, kad nesu-sipratusiems mūsų žmonelėms, kurie ateina to kunigo prakalbų pasiklausyti, stengiamasi įkalti į galvą, kad su tuo dienraščio liki-mi yra surištas ir visos Lietuvos likimas.

Ypač dabartiniojo momentu, kuomet visa Lietuva paplūdsi krautais, panaši agitacija yra ne-doras pasityčiojimas iš Lietuvos ir Lietuvos žmonių vargų. Rin-kite, vyrai, aukas savo laikraš-čiams. Jeigu atsisiras tokių, kurie jums aukaus, tai jų laimė. Bet nesitęskite iš lietuvių tėvynės nelaimės ir nesistengkite iš tos nelaimės pripildyti ištuštėjusį klerikų „Vilties“ idą. Nepri-gaudinkite žmonių sąjudydmi, kad Lietuva žus, jeigu jų laik-raštis žus. Tai yra tikrai akių monijimas nesuipratusiems lie-tuviams.

„Zvaigždė“ paduoda įdomią zi-nią: kun. Maliauskas atvykęs pas Amerikos lietuvių „Lietuvos ka-tolikiškos visuomenės“ vardu. Mes tos „katalikiškos“ visuome-nės Lietuvoje nematome. Šiā dien yra tikrai lietuviška visuomenė, kurios atskiri nariai kenčia baisų vargą. Kenčia katalikai, liuteronai, lavismanai, kencia klerikai, tautininkai, demokra-tai, socialistai ir visi kiti. Ame-rikos lietuviams turi lygiai apėiti šelpimas visų nelaimingųjų Lie-tuvos žmonių. Ir todėl tasai skirstymas į „katalikišką“ ir ne-katalikišką visuomenę yra nekrik-ščioniškas ir nepatriotiškas dar-bas. Mums čia nereikia jokiu „kati-kiškos“ visuomenės atstovų. Mes norime matyti lietuviškos visuomenės reprezentantus.

Grįžimas Lietuvon. Pastaruo-ju laiku vis daugiau pradeda spaudoje kalbėti apie grįžimą Lie-tuvon. Vienu kitur pasirodo ra-ginimų, kad Amerikos lietuviai būtų pasirušę, karai pasibaigus, keliauti Lietuvon ir tenai užimti stokuojančių darbininkų vietą.

Karai pasibaigus, be abejonės, daug vietų Lietuvoje bus tokių, kur darbininkų reikalaus, nes ka-rė daugelį pat geriausiųjų Lie-tuvos žmonių pas prarijus. Jeigu li-tuviai nori, kad Lietuvoje nei-siviešpatuotų svetimačiai, jie turi skubintis užimti pasiluosavusias vietas. Mes spėjame, kad daugelis lietuvių, karai pasibaigus, ir grįš Lietuvon, vadovaudamiesi noru neleisti svetiniams užimti Lietuvos.

Kai kurie ragintojų tačiau, kaip mums rodo, per daug kar-šai už darbo imasi ir visai neatsi-žvelgia į gyvenimą. Lietuvon, kaip sakyla augščiaus, bene grįš daugelis Amerikos lietuvių. Tačiau daugelis pasilikis ir čia Amerikoje bei šiaip sveturi. Nors Lietuva įgytų ir visišką politiską nepriklomybę ir ekonomis gy-

venimas tenai žymiai pagerėtų, visgi lietuvių bus ir Amerikoje ir kitose šalyse, kaip yra vokiečių, francūzių, anglų, italų ir kitų, nors šie turi savas valstijas su angšta pakilusių ekonominių gyvenimu.

Tačiau kai kuriems raginto-jams rodo, kad, kaip tikrai kito-ki vėjas papus Lietuvoje, tuo-jaus visi lietuvių pasiskubins at-gal savo tėvynėn. Remdamiesi tuom, karštesnieji ragintojai tie-siog draudžia piktis ką nors čia Amerikoje ir kviečia visus laukti tos patogios progos, kuomet bus galima Lietuvon grįžti. Pastaruoju laiku pradeda agitacija prieš Amerikos lietuvių ėjimą į ukas. Girdi, lietuvių, susipirke-uke, jau nebeuorės skirtis su jaja ir Lietuvon niekuomet negrįšis.

Vargu ar galima matyti ūkių pirkime tokį didelį pavojų. Lie-tuviai perka miestuose namus, įvairius bizius. Perka ir, reika-lui priėjus, vėl juos parduoda. Jeigu prisieityti reikalas, tai lie-tuviai gali lygiai taip pat parduoti ūkų, kaip įsai dabar parduoda sa-vo bizius.

Mums rodo, kad nėra jokio pamato baidinti lietuvių nuo ūkių, biznių pirkimo.

Telegramas nuo p. Yčo. „Ame-rikos Lietuva“ pračitą subūtą pa-skelbė sekantį telegramą:

Stockholmas, Spalio 24 d. 1915 m. Imperatoriškam Rusų Ambasa-doriui Washingtone.

Meldžiama pasiūti sekantį kalbėjamą Dr. Rutkauskui, per Lietuvų Savaitraštį „Drau-gas“, 1800 W. 46th st., Chi-cago, ir Balučiui, redaktoriui Lie-tuvų Dienraščio „Lietuva“, 3252 So. Halsted st., Chicago: „Lietuva, užimta per vokie-čius, kenčia nedateklų iš prie-žasties stokos maisto ir (dėlei) ligų. Greičiausia pagalba ne-išvengiamai reikalinga. Ko-likuokite pinigų tarp ameri-konų, suorganizuokite štabą gydytojų; prirengti maistą, dra-buzius. Centralinis Lietuvių Komitetas siūnia į Suvenytas Valstijas specialią Delegatą, Dr. Gabrį, su įgaliojimais ir reko-mendacijomis, reikalingomis kolektovimui pinigų tarp anglo-amerikonų ir susinešimui su Amerikos Komitetu gelbėjimui nuo karės nukentėjusių.“

(Pasirašo) Yčas, atstovas, Prezi-dentas Centralinio Lie-tuvių Komiteto.

(Pasirašo) Imperatoriškam Rusų Ministeris Svedijoj, Nekudov.

Padavus ištisai visą telegramą ir jo vertimą, „Amerikos Lie-tuva“ nuo savęs jį sekantį aiškina:

„Is šito telegramo aišku štai kas:

(1) Kad Europos lietuviai, ma-tydami neišpasakytą vargą savo brolių, palikusiu vokiečių užim-toj Lietuvos dalyj, nutarė kreip-tis prie angli-amerikonų, nes mes patys, lietuvių amerikiečiai, ne-galėsime gana pagelbos suteikti.

(2) Reikalingos ne tik piniginės aukos, bet taipgi ir maistas bei drabužiai.

(3) Ligos Lietuvoje matyt taip išsiplėtojo, kaip kad pernai buvo išsiplėtoję Serbijoj, kur grėsė pa-vojus išimriom visos tautos. Ser-bai šaukėsi Amerikos pagelbos, ir iš čia tapo pasijustas štabas ame-rikonių daktarų, nursių, daugy-bė gyduolių ir t.t. Į metus lai-ko Amerikos daktarams pasisekė sulaukti Serbijoj pradėjusią siau-si epidemiją. Lietuvai, kaip pa-rodo šis telegramas, ir kaip nu-rodė pirmesni laikraščiniai tele-gramai, grėsia pavojus, panašus į Serbijos pavojų, o daktarų ten stoka. Prusų Lietuvos laikraš-čiai nurodinėjo, kad ir daktarų, ir vaistų Lietuvoje trūksta.

(4) Idant tą darbą atlikti, siun-čiamą Amerikon specialis atsto-vas, p. J. Gabrys, kuriam įduota visi reikalingi įgaliojimai ir re-komendacijos, kad priėiti prie Amerikos valdžios, Raudonojo Kryžiaus ir įtekmingesnės ame-rikonų visuomenės.

Manoma kreiptis prie Ame-rikos Komiteto Šelpimui nuo ka-rės nukentėjusių. Šis komitetas labai plačiai veikė Belgijoj ir Ser-bijoj, ir šilyg neseniai atėjusių telegramų jis rengiasi pradėti darbą Lenkijoj. Šisai komitetas išleido jau milijonus doliarų pa-gelbos reikalams.

(5) Matomai taipgi pasirupinta, kad tame reikale čia prigelbėtų ir Rusijos ambasada Washing-tone.

Tiek iš šio telegramo aišku. Bet žvis aiškiausia yra tas, kad

Lietuva yra desperatiškame pa-dėjime ir kad Amerikos lietuviai turi visas savo jėgas sudėti kru-von ir visas pastangas įtempti, kad suteikti reikalingą pagelbą Tėvynei.

„Katalikė“ pagarsinta p. Yčo siųstas p. St. Tananevičiui laiskas, kuriame pranešama, kad Stock-holme daryta suvažiavimas, kad pasitarus Lietuvos reikaluose.

Suvalkijos žemlapis. Siomis dienomis iš spaudos išėjo didelis spalvuotas „Suvalkijos žemlapis“, kurį sutaisė p. K. Balutis. Zem-lapis yra 22 colių per 28 colių didumo, penkiose spalvose. Jame parodoma ne tik miestai bei miesteliai, bet taipogi visi dides-nieji Suvalkijos kaimai ir dvarai, visi plantai, geležinkeliai ir vieškeliai. Šio žemlapio vertė kartografijs atžvilgiu nusprendė kartogra-fai. Iš savo pusės galime pa-sakyti tikrai, kad tai bene bus pirmutinis didesnis ir rimtesnis bandymas pagaminti žemlapį lie-tuvių visuomenei. Iki šiolei lie-tuviai neturėjo savo kalboje jo-kio lemtesnio Lietuvos žem-lapio. Gaila tikrai, kad žem-lapis apima vien Suvalkiją, ap-leisdamas kitas Lietuvos dalis. Kaip patai piešėjas aiškina, įvy-ke tai dėlei nepergalimų tuom tarpu priežasčių. Vėliaus, jeigu aplinkybės bus prielankios, p. Ba-lutis žada pateikti ir kitų Lie-tuvos dalių žemlapi.

Žirgelis.

Apie Musų Susirinkimų Betvarę.

(Užbaiga)

Kas yra lankęsis tarpe svetim-tačių, tas gerai žino, kaip jie su-rengia skaitlingus susirinkimus, kaip jie pastato savo kalbėtojus, kaip jie apvaikščioja su parodomis šokių ar tokių paminėjimu, ir visur visas atliekama su paguoda, su entuziazmu, su tvar-ka. Nėra betvarkio-sumišimų. Pas mus lyg užkietka. Prakal-bose betvarkė, susirinkimuose betvarkė, teatruose betvarkė, kon-certuose betvarkė, pilnikuose betvarkė, bažnyčiose betvarkė, karčiamose betvarkė, štoruose be-tvarkė. Žodžiu sakant, pas mus visur betvarkė ir betvarkė. O tai vis todėl, kad pas mus kas tik daroma ar rengiama, tai vis žmonių tokių, kurie neturi suge-bumo, būtinai-reikalingo šiam dar-bui.

Imkime pavyzdžių surengiamą prakalbą arba šiaip viešo susi-rinkimo ir prisizurekime, kas čia kalta už išdygimą tokių pa-sielgimų, kokius jau žinome bu-vus Lowellyje, Rockford, Law-rence ir kitur. Pas mus viešų susirinkimų ar prakalbų rengėjai išmano tik pasamdyti salę, at-spausdinus pliakatus šen-ten juos padalinti ir, atėjus laikui, vien-am atsiųpti ant estrados, kad išsaut programą, kuriame, kas antras-trečia žodis—tai—gerbia-mas, gerbiama, gerbiama (kame nėra jokio senso, nes dažnai pat-s gerbikas nežino prasmės to žo-džio, ir todėl pasirodo, kad jis nežino, ką nei už ką gerbia). Tai viskas.

Apie tvarkos suilaikymą tarpe susirinkusios publikos rengėjams niekad nesispausdina. Kad atsi-radus vienam ar kitam nenuora-mai, tvarkardžiui, padraust jį, ar pėjus reikalui ir šis išsipa-šyti,—apie tai niekam ne galvoje. Pasitaikūs kokiai siurteit, nelie-ka nieko, kaip tik klausyti, čiauskėjimo koki „susipratėlio“, o žmogus, atėjęs pasiklaustyt to, kam buvo kvietas, negali. Dė-lei šitokių betvarkių yra vietų (galiu jas nurodyti, jeigu pri-sieity reikalas), kad lietuviai ne-gauna salės. pasisamdyti prakal-boms tik dėl to vieno, kad jie nemoka tvarkos palaikyti. Prakal-bose buvo triukšmas,—dau-giau salės lietuviai negaus.

Baliams, teatrams ar kitokiems pasilinksminimams, jei dar salė ir duodama, tai priverstinai rei-čia samdytis policistą tvarkos da-bojimui. Matote, ko lietuviai su-silaikau.

Tiesa, ne visur panašiai yra. Yra daugelis vietų, kur žinoma jog tvarka yra reikalinga ir kaip ją palaikyti. Tokiose vietose

reikalui priėjus, išrenkama du ar trys tvarkadariai. Pažinūre-kime į draugų konstitucijas. Ten rasime tvarkos ir net įsta-tymais apibrėžtus susirinki-mų maršalus. Ir kasgi galėtų pasakyti, kad lietuviai nespauoja apie tvarką, kadangi net ir valdi-ninkus, įstatymais apibrėžtuos-turi? O kad nūgrūptume dasizmo-ti, kaip tie jaldininkai tvarką da-boja, tai pueikime į vienos ar kitos draugystės susirinkimą. Štai:

Pirmininkas atidaro susirinki-mą ir keliais paragimais vos-nevos maršalus privaro uždaryti salės duris. Uždare duris, jie ten atsėda ir sėdi. Bet, kad kas priėjęs paklaustų jų, ko jie ten sėdi, tai jie nemokėtų atsaky-ti, nes išties, jie nežino, kam jie yra. Jų pareiga yra: nieko ne-leist iš salės be pirmininko lei-di-mo, neleist salėn, kol jie neži-nos, kad norintis ineiti yra drau-gystės nariu. Laikę susirinkimo maršalai turi priverst kiekvieną užsilaikyti ramiai, o neklusančius iš pasargos raportuoti pirmini-kui. Jų pareiga suvaldyti įsi-klaučiuojančius kalboje. Reikalui priėjus, jų pareiga yra praešalinti iš susirinkimo nesuvaldomus na-rus. Tokios tai, maž-daug par-geigos susirinkimų tvarkos valdi-ninkų. Vienok nustatytosios prie-dermės nepildomos. Maršalams negalvoj, kada ir kas salėn eina, kada išsina. Susirinkusieji gali sau erzėti, tarpe savęs šnekėtis, spjaudyti, rukti, kur leista, ar ne,—jėms vistiek. Laikę kokių karštų ginčų, pirmininkas gali stalą suskaldyti bebarškindamas. Maršalai nesukrūtės ir, priėjęs prie besikarščiuojančių, nepadras jų. O jeigu kartais pirmininkas ir šauktų maršalų pagelbos, kad suvaldyt vaidininkus, ar iš salės praešalinti, tai musų maršalai greičiau pasigriebe kepturė iš-eis namo, negu imsis prie tvarkos užvedimo.

Prakalbas, ar šiaip didelius susi-rinkimus rengiant, kaip kur irgi nepamirštama išrinkti maršalus, tvarkos palaikymui. Čia taip-pat maršalai, jausdamiesi esą „kuomi nors“, taikosi atsisėd sėdynėse, arčiausiose prie estrados, kad vis-kas jiems būtų matoma ir girdi-ma nuo estrados. Kas dedasi jiems už pečių—tai jie neskaity-svarbiu. Užpakalyje susirinku-toji gali rėkauti, plust ant kalbė-tojų, švilpti, kojomis trempiti, kiek tik jiems sveikata leidžia,—kas maršalui darbo.

Kalbant apie maršalus, prisi-mena viena trumpa bet įdomi maršalų „istorija“, kuri turėjo sau vietą SLA. XXIII seime, at-sibuvusiame Scranton, Pa., 1909 m. Išrinkta du maršalų, kurių salėje visai nesimato. Tik tre-čioje seimo dienoje, pasigedus maršalų-tvarkavedžių, paaiskėjo, kad vienas iš jų salės priemoni-je alų šinkuoja, o antras namie malkas kapoja. O čia salėje ėjo užimas kaip žvėrinčiune.

Na, ir ar reikia stebėtis, kad musų susirinkimuose kyla begė-diškiai triukšmai, riaušės, bar-niai ir t.t.? Čia net negalima perdaug kaltinti ir tų, kurie tas betvarkes kelia. Juk žinome ga-ria, kad daugumoje randasi visokių, o jei valdžios nėra, tvar-ka nesirūpiname, tad kalti mes patys, kurie rengiame skaitlingus susirinkimus, ir susirūpiname, kad jie pavyktų. Eikime į visokias įsteigas, teatrus, bažnyčias, mu-ziejus, parkus, žodžiu sakant, ei-kime į visokias vietas, visur, ten rasime valdininkus, dabojančius tvarką. Juk jeigu nebūtų vald-žios, muzėjų lankytojai viską su-dažytų, išnešiotų. Parkuose nu-rautų geles, išlaužytų medžius, sugadintų visokius aptaisus. Tas pats su bažnyčiomis ir kitomis vietomis, kurias lanko žmonių minios, visur niekas neliuktų savo vietoje. Ne tik lietuviai gali but škadadarai. Jais gali, ir yra, ir kitataučiai. Bet valdžia ir tvar-kavedžiai viską apsaugoja. O čia mes dabar užsigeime, kad be priežiūros, bė valdžios, musų su-sirinkimuose būtų ramu. Be val-žios, be tvarkos užvedimo, nie-kur ramumo negali but. Negali jo but nei pas mus. Tat jeigu kyla skandalai, tai, kaip sakiau, kalti mes patys, kurie rengiame susirinkimus ir juos paliekame globai pačių tvarkardžių, patys užimdami vietas, arčiausias prie estrados.

Tat pono Jankausko receptas mums būtinai reikalingas, tik

smulkmeniškiau apdirbtas. Ren-giant prakalbas ar šiaip viešus su-sirinkimus, rengėjams turi bū-tinai rūpėti, kad išrinkti du-tri energiškus ir drąsius vyrus, kurie sau vietas pasiskirti ne pirmu-tinėse sėdynėse, bet užpakalyje su-sirinkusios publikos; kad jų do-mina būtų atkreipta ne į kalbėtojų lupas, bet publikos užsilaikymą. Jeigu kas nerimauja, tarpe sa-vęs aršai (kas pas mus papras-ta), moteris su vaikais rikdosi tvarką ardo musų jaunimas, mėg-stantis savo dantis statyti ant li-citacijos,—paprastų tokių susi-tvarkyti. Jeigu rastusi „susipa-ras“, kuris pradėtų kalbėtoji kalbą maišyti, prieit prie jo ir liepti nutilt. Jeigu to neužtenka, tada paprašyt laukan. Jei vienas ne-išstengs, kitas turi atelt pagelbon, ir jau tada ceremonijos ir šal.

Prie šitokio surėdymo, nereiks nervuotis nei į laikraščius raši-nėt sieksinius pasipiktinimus.

Kartais pasitaiko, kad klausy-tojas žingeidauja kalbėtojo žo-džiais, bet nesupranta ir nori, kad kalbėtojas paaiskintų. Tokiame atvejuje, jei vakaro pirmininko buvo apreiktą, kad bus duoti pa-aiškinimai į klausimus, žingei-daujantis turėtų klausimą parašyti ant popierėlės ir pasiųst pirmi-ninkui. Jei vėrta atsakyti, kal-bėtojas atsakys ir paaiskins. O ne taip, kaip pas mus daroma. Kalbėtojas ką prasitarė, tai klau-sytojas atsisotęs jau ir šauja:—„draugas paaiskink.“ Reikia taipgi susivaldyti ir su „drauga-vimais“, jeigu kuriam kalbėtojas nėra draugu ir juom buti negali.

Tebuna Kalėdos Aukuru!

Ateis Kalėdos. Kiek tai turėsi-me sveikimui, linkėjimų! Kiek tai atviručių, rašinėjimų! Kiek dovanių pirkimo! O vis tai var-dan Kalėdų šventės. Dėl Kalėdų šventės nemažai išgeriam bačkų alaus, degtinės ir vyno, nuo ko nevienas ir skaudžia galvą pane-siosime. Kalėdų dieną nevieno namuose skambės muzika, dainos, įvairūs pasilinksminimo balsai. Kalėdų dieną bus linksma, puiku. Bet... nemanykite, kad bus visiems taip puiku... Ne. Ger-tis tais visais Kalėdų šventės puik-umais galėsime tikrai tie, kurie gyvenam šioj laimės šalyj, tai yra Suvenytose Valstijose, kur negrėsia jokis karės pavojus.

Truputį turėtume pagalvoti apie Lietuvą ir Lietuvos žmones, kaip jie laukia Kalėdų ir kokius pasi-linksminimus jie kels.

Is laikraščių matom, kad Lie-tuva vokiečių užimta. Lietuviai žmonės išsklaidyti visur: vieni pasilikę apgriautose triobose po vokiečių. Kiti gi gyvena įvai-riuose Rusijos miestuose, kai-muose ir net laukuose. Gyveni-mas kaip vienur, taip kitur yra pasibaisėtinas, vargingas, nes ku-ris pasilik po vokiečių, tiems yra paskutinis duonos kąsnis atimtas. Palikta pusiau apgriautose triobose. Kiti vien giurvišiuose gyvena. Visi jie kenčia alkį ir šal-tesnę gamtą negu Kalėdų. Kalė-dos ateis su žiauriu snieguotu šal-čiu ir prispaus pusuogius ir iš-badėjusius žmones be jokio pa-rastų geles, išlaužytų medžių, sugadintų visokių aptaisus. Tas pats su bažnyčiomis ir kitomis vietomis, kurias lanko žmonių minios, visur niekas neliuktų savo vietoje. Ne tik lietuviai gali but škadadarai. Jais gali, ir yra, ir kitataučiai. Bet valdžia ir tvar-kavedžiai viską apsaugoja. O čia mes dabar užsigeime, kad be priežiūros, bė valdžios, musų su-sirinkimuose būtų ramu. Be val-žios, be tvarkos užvedimo, nie-kur ramumo negali but. Negali jo but nei pas mus. Tat jeigu kyla skandalai, tai, kaip sakiau, kalti mes patys, kurie rengiame susirinkimus ir juos paliekame globai pačių tvarkardžių, patys užimdami vietas, arčiausias prie estrados.

Ar jie laukia Kalėdų šventės? Be abejonės, ne. Jiems gal but maloniau laukti sekminių su šil-tesne gamta negu Kalėdų. Kalė-dos ateis su žiauriu snieguotu šal-čiu ir prispaus pusuogius ir iš-badėjusius žmones be jokio pa-rastų geles, išlaužytų medžių, sugadintų visokių aptaisus. Tas pats su bažnyčiomis ir kitomis vietomis, kurias lanko žmonių minios, visur niekas neliuktų savo vietoje. Ne tik lietuviai gali but škadadarai. Jais gali, ir yra, ir kitataučiai. Bet valdžia ir tvar-kavedžiai viską apsaugoja. O čia mes dabar užsigeime, kad be priežiūros, bė valdžios, musų su-sirinkimuose būtų ramu. Be val-žios, be tvarkos užvedimo, nie-kur ramumo negali but. Negali jo but nei pas mus. Tat jeigu kyla skandalai, tai, kaip sakiau, kalti mes patys, kurie rengiame susirinkimus ir juos paliekame globai pačių tvarkardžių, patys užimdami vietas, arčiausias prie estrados.

Tat pono Jankausko receptas mums būtinai reikalingas, tik

smulkmeniškiau apdirbtas. Ren-giant prakalbas ar šiaip viešus su-sirinkimus, rengėjams turi bū-tinai rūpėti, kad išrinkti du-tri energiškus ir drąsius vyrus, kurie sau vietas pasiskirti ne pirmu-tinėse sėdynėse, bet užpakalyje su-sirinkusios publikos; kad jų do-mina būtų atkreipta ne į kalbėtojų lupas, bet publikos užsilaikymą. Jeigu kas nerimauja, tarpe sa-vęs aršai (kas pas mus papras-ta), moteris su vaikais rikdosi tvarką ardo musų jaunimas, mėg-stantis savo dantis statyti ant li-citacijos,—paprastų tokių susi-tvarkyti. Jeigu rastusi „susipa-ras“, kuris pradėtų kalbėtoji kalbą maišyti, prieit prie jo ir liepti nutilt. Jeigu to neužtenka, tada paprašyt laukan. Jei vienas ne-išstengs, kitas turi atelt pagelbon, ir jau tada ceremonijos ir šal.

Žmonės lietuviai amerikiečiai! Mės linksminis-gerisėms vi-sokias smagumais, bet atimkimi tuos musų brolius, kurie gyvena už jurių, prispausti sunkiausia karės našta, kencia didžiausį var-gą. Tą vargą kencia musų tėvai, broliai, seseris, žmonos ir kudi-kiai. Pasigailėkime jų, nors lauk-dami Kalėdų šventės! Šelpkime savo centais!

Kalėdos netoli: savaitė už sa-vaitės sulauksime jų. Tik kad taip didelė šventė nepraeitų be pažymėjimo! Stengimės, kad šių metų Kalėdos pasilikty musų

atmintyje savo brolių gelbėjimo jausmu. Tebuna Lietuvos šelpimas aukuru, ir vardan Kalėdų aukurų! —kiekvienas lietuvis ir kiekvien-a lietuvaitė tegul padeda ant jo sa-vo auką. Kuris norėtų pažymėti tokiu būdu Kalėdas, tas tegul pa-siunčia vardan Kalėdų aukuro tam tikrą pinigėliką auką į bile-vieną musų fondą nukentėjusiems šelpiti.

Tebuna Kalėdos aukuru! K. Aksomaiš.

PAAISKINIMAS.

Ką tik šiądien patėmijau „Lie-tuvos“ No. 44 straipsnį, „Kodėl Neišpildo“, parašyta tulo A. M. A. Tasai žmogus ant manęs už-siūpola minėtame straipsnyje, kad Račiūnas, rodydamas pa-veikslus, neišpildo, ką prizada, ir čia priduro ištrauką iš „V. L.“ No. 41, 1914 metų, Račiūno pri-žadėjimą, jogei pats R. prizadėjo duoti dalį pelno nuo visų jo su-rengtų vakarėlių per visą žie-mą naudai Lietuvoje nuke-n-tėjusiems nuo karės žmonių. Bet korespondentas p. A. M. A. nepasako visko, kas buvo „V. L.“ No. 41 minėta. Jis pasako tikrai tuos žodžius, kuriuos butų galima kritikuoti.

„V. L.“ 41 numerij 1914 mete aš pranešiau visuomenei, kad jau turim naują programą ir jau ketim pradėti važinėti, rodydamas pa-veikslus. Tame straipsnyje da-viau visuomenei suprasti kad aš, važinėdamas, nenoriu visko sau. Kreipiausi su žimute į tuos, kurie pagelbės man surengti panašius vakarus, kad duosiu dalį pelno dėl žmonių gelbėjimo Lietuvoje, ką ir dariau, savo prizadėjimą išpildžiau.

Kur tik aš buvau pakviestas per draugijas, fondus, parapijas ir t.t., visur norėjau, kad ta dalis pelno eitų dėl Lietuvos žmonių, nukentėjusių nuo karės.

Kokiomis išlygomis buvo su-tarta, tai tiek ir gavo. Aš priza-dėtu nušimti atidaviau rengėjams, o tai ne mano biznis, kaip jie sunaudot pinigų.

Kur niekas neatsisaukė ir nie-kas nanges neužkvietė, ten aš pats nuvažiuo rengti vakarus; pats samdžiau žmones, kurie pla-katus praplatintų ir kur kiek ga-lėjau, tai daviau dalį dėl Lietu-voje žmonių gelbėjimo. Tuosyk buvo laikraščiuose pagarsinta.

Taipgi kaip kur rengdamas va-karus, negarsinau ant pliakut, kad pelnas eis ant to ar tai to. Už tatau nieko nesakiau, kad jo-kia draugija arba fondai nerengė to vakaro.

Šį sezoną jau vėl turim naują programą. Vėl pradėsiu ke-liauti po Amerikos lietuviškus kaimelius, ir kur kas mane už-kvies, niekur neatsisakysiu. Mie-liai sutikčiau, kad kur tiktai kas mane kvies atvažiuoti, kad dalis pelno butų skiriama dėl Lietuvoje nukentėjusių žmonių. Jeigu nerengsite vakarų ir ne-kviesite mane, tai aš vis pas jus pribusiu ir pelno dalį skirsiu nuo karės nukentėjusiems Lietuvoj.

Jeigu visi trys fondai pareika-lautų nuo manęs, išduoti: atsikaiti iš pereity metų kelionės, aš mie-liai apsiimu, bet neatkreipiu do-lykas, priklausantis nuo daugeli aplinkybių. Redakcija.

A. T. Račiūnas, Lapkričio 4 d. 1915 m. Brooklyn, N. Y.

KUR TEISYBĖ?

Is neutralių kraštų garsina-ma is Vokietijos žinias, jas at-kartoja net vokiški socialistų laikraščiai, leidžiami Šveicarijo-jos Vokietijoj leidžiami garsinti negalėtų, apie badą Vokietijoj, dėl ko buk žmonės ypač didie-liausios miestuose kelia riaušės ir valdžiai neprielankias demonstra-cijas.

Tuli valdininkai Washingtone mano, kad dėl maisto stokos Vo-kietijai turės kreiptis prie talti-ninkų su prašymu taikos ir kad ji bus padaryta už mėnesio laiko, taigi dar šimet; taikos pasiuly-mas išeis nuo cesoriaus Wilhel-mo, ir tarybos prasidės gruodžio mėnesy, o dabar stengiamasi jau paduoti susitaikymo išlygas. Ne be reikalo buk Šveicarijon iske-liavo buvęs specialis cesoriaus Vilhelmo pasiūstas prieš karę pasiuntinys Ryme Buelow ir buk ten atkeliovo taipgi dviejų talti-ninkų atstovai.

Tuom tarpu Vokietijos valdžia užtikrina, jog visi tie paskalai apie stoką maisto Vokietijoj yra neteisingi, tyčia jos priešo vokie-tinai leidžiami, o ištikro Vokie-tijoj maisto užtenka, nors jis tru-puti pabrango. Truksta vien taiky ir lašinių, be ko vokiečiai apsieiti nemokėjo, bet ir tam su-rasta užvadotojai, kurie užstoja taukus ir lašinius.

Todėl tarp tų viena kitai prie-s-taraujantių žinių sunku sužino-ti, kur yra teisybė, bet ištikimes-nės yra žinios, paminčios is neutralių kraštų, nes tiems nėra reikalo svietan melus leisti.

KLAUSIMAI.

Meldžiū atsakyti į sekantius klausimus:

1. Ar galima p. adaryti, jei ką bėdoje susilpei-pagelbėjai pini-giškai ir suselptais paskiaus užsi-gina nieko neturės.
2. Ar galima ką padaryti, pa-skolinus kitam kokiam nors su-manytam „bizniui“ ant kokio nors nuošimčio, ir paskiaus jis nieko negrąžina ir dar užsina.
3. Paklausus, ar pareikalavus minėtų dalykų, atsiteisinama per laiską, gauni atsakymą, kad nieko neturiu ir ko esą reikalauji, tok-sai reikalavimas esąs „Blackmail.“
4. Ką daryti su tokiu laisku?
5. Ar galima viešai į laikra-ščius pranešti, budamas neskras-tu minėtuose dalykuose, kad kiti apsisaugotų nuo tokių bičiulių?
6. Ar gali toki žmonės, papil-dę minėtus dalykus, buti visuome-nės gerbiami ar garsintis bent ko-kiuose laikraščiuose su bent koku bizniu? Dar kokiuose nors orga-nizacijų organuose?
7. Ar galima per laiską išvar-dyti panašiai: Juodasimtis, pasi-utėlis ir kitaip.
8. Ar galima apskūsti, jei mi-nėtuose dalykuose prasikaltusį pa-skeltum teisingai laikraščiuose, kad kiti butų atsargūs tame?

J. K. M.

ATSAKYMAI.

Jules Verne.

VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE.

Lietuvių kalbon vertė A. Jakunas.
(Tąsa.)

Tamas Rochas nemato manęs ateinant, ir aš atsisiojau šale joje. Dar įsai nepastebėjau manges ir nesijudina. Jojo žydriai blizgantis akis skrajoja okeano paviršium, ir įsai traukia giliai plaučiuosna surū, gaivinantį orą. Priedan prie oro, pervedusio oxygenų, yra puikus saulėleidis tyrano dangaus skliaute. Ar įsai supranta permainingą savo padėtinę? Ar įsai jau užmiršo "Sveikatos Namą" paviljoną, kuriame įsai buvo bėlavęs, ir ar užmiršo savo prižiūrėtoją Gaydoną? Tai yra labai galima. Praeitį matomai yra ištrinta iš jojo atminties, ir įsai gyvena viena tikrai dabartimi.

Mano manymu, net ant "Ebbos" dēnio, jurių viduryje, Tamas Rochas yra vis bejėgių, neatsakomingu žmogum, kurį aš prižiūrėjau per penkiolika mėnesių. Jojo proto stovis liko be permainos, ir samonė jam sugrįž, tikrai prakalbėjus ir įsai apie jojo išradimus. Grafas d'Artigas puikiai žino jojo proto padėtinį, kadangi turėjo tam prirodyti laike savo atsilankymo į "Sveikatos Namą," ir įsai matomai tiki kuomet nors išnetyti išgauti išradėjo paslaptį. Tačiau kokių tikslų?

— Tamas Rochas, — aš pasakau.

Mano balsas matomai padaro į jį išpuolį, bet, valandėlę pažiūrėjęs į mane, įsai greitai nukreipia savo akis šalin.

Aš paimu jojo ranką ir paspaudžiu ją. Įsai smarkiai ją ištraukia ir, nepažinęs manęs, eina šalin, link kapitonio Spade ir inžinieriaus Serko.

Ar įsai mano užkalbinti kurį nors išuodviejų vyrų, ir jeigu jie prakalbėtų į jį, tai ar įsai būtų išmintingėsnis negu su manim ir ar atsakytų?

Ta valandėlę jojo veidas prašvysta protingumo spindulėliu. Jojo atydą matomai patraukia į save keistas laivo judėjimo budas.

Įsai pažvelgia į stiebus ir į suvyniotas buores. Paskui įsai apsisuka atgal ir atsisioja toje vietoje, kur, jei "Ebba" būtų garlaivis, turėtų būti kambaras, kurį šioje valandėlėje turėtų verstis iš savęs juodų dumų debesį.

Kas pasirodė man keista, matomai nustebina taipogi ir Tamo Rochą, kaip keistas dalykas. Įsai negali išaiškinti, ko aš negalėjau išaiškinti, ir, kaip aš, įsai eina užpakalinį patį, ar yra šriubas.

Iš šonų "Ebbos" skraido delfinų pulkas. Nežiūrint laivo greičio, jie lengvai įsai aplenkia, su pastebėtinu gražumu šokinėdami ir žaidžiamis vandenyje.

Tamas Rochas neatkreipia į juos jokios atydos ir persifliosa per laivo užpakalį.

Inžinierius Serko ir kapitonas Spade, bijodamiesi, kad įsai neįtulpų jūrešnei, pasiskubina prie jojo ir atitraukia jį šalin mandagiai, nors ir tvirtai.

Is šio ilgo prityrimo pastebiu, kad Rochas yra aštrus susijudinimo auka. Įsai apsisuka ir mosikuoja rankomis, tuom pačiu laiku nesuprantamai sukaudamas.

Man aišku, kad ant jojo užėina kitas priepuolis, panašus į tą, kurį įsai turėjo "Sveikatos Name" tą naktį, kai mudu buvome išvogu. Įsai turės būti pagriebtas ir neuneštas žemyn į savo kajutą, ir, rasi, aš busiu pakviestas į jį prižiūrėti.

Tuom pačiu tarpu inžinierius Serko ir kapitonas Spade nei valandėlę nenuleidžia nuo jojo akių. Jiems matomai įdomu pamatyti, ką įsai darys.

Paėjęs link viduriniojo stiebo ir persitikrinęs, kad buorės neišskleistos, įsai prieina prie stiebo ir, rankomis apkabinęs jį, bando visomis savo jėgomis padidinti jį, tartum stengdamasis jį nutraukti žemyn.

Pamatęs, kad jojo pastangos yra veltėjos, įsai paliauja ir eina prie priešakinio stiebo, kame atkartoja tą patį. Įsai vis labiau susijudina. Neaiškūs savo išsireikšimus įsai palydi nesuprantamų riksmų.

Staiga įsai šoka prie kairiojo laivo šono lynų ir pakabina ant jų, ir aš pradėdau manyti, kad įsai šis iki stiebo skersainiui, nuo kurio jį laivo pasisūpas galeitų nuvesti jūrešnei.

Kapitonui Spade padavus ženklą, du jureivių pribėga ir stengiasi Rochą rąkas atitraukti nuo lynų. Tačiau jie to padaryti neišgali. Aš žinau, kad laike savo priepuolių įsai turi dešimties vyrų jėgą, ir daugelį kartų aš būvau priverstas šauktis pagalbos, kad apveiktų jį.

Tačiau kiti įgulos nariai atėjo, ir nelaimingasai Rochas buvo nugabentas ant dēnio, kame du jureininkai laikė jį, nežiūrint jojo nepaprastos jėgos.

Vieninteliu dalyku buvo nugabenti į jį kajutą ir leisti jam ten gulėti, kad priepuolis nepereis. Tas matomai bus padaryta sulys įsakymų, kuriuos duoda naujai ant dēnio atėjęs vyras, kurio balsas man tartum pažįstamas.

Aš apsisuku ir pažįstu jį.

Tai yra grafas d'Artigas su surauktu veidu ir paliečiančiu pasielgimu, lygiai tokiu, kokį aš mačiau pas jį "Sveikatos Name".

Aš išvyk prieinu prie jojo. Aš noriu pasiaiškinti jo esmę pasiryžęs išgauti tai.

— Sulys kokios teisės? — aš pradėdau.

— Sulys jėgos teisės, — atsako grafas.

Paskui įsai pasisuka ant užkulnių, ir Tamas Rochas yra nuneštas žemyn.

SKYRIUS VII.

Dvi Dieni Jūre.

Rasi, — jeigu aplinkybės padarytų tai reikalinga, — aš galiu pasakyti grafiui d'Artigas'ui, kad aš esmin inžinierius Simonu Hartu. O kas žino, gal su manim geriaus elgsis, jeigu aš pasiliksiu sargu Gaydonu. Įsai žingsnis tačiaus reikalauja apmąstymo. Aš visuomet būvau tos minties, kad jeigu "Ebbos" savininkas išvėgė francūzų išradėją, tai tą įsai padarė, tikėdamasis užvaldyti Rocho fulguratorių, už kurį nei senas nei naujas svietas nenorėjo mokėti negalimosios reikalaujamosios kainos. Tokiame at-

sitikime geriaus yra pasilikti sargu Gaydonu, kadangi gali būti proga, kad man bus leista toliaus į jį prižiūrėti. Sitokių būdu, jeigu Tamas Rochas kuomet nors išduotų savo paslaptį, tai aš galėčiau sužinoti tai, ko nesužinojau "Sveikatos Name," ir sulys to veikti.

Tuom gi tarpu, į kur "Ebba" plaukia? — tai pirmas klausimas.

Kuom yra tasai grafas d'Artigas? — tai yra antrasis klausimas.

Pirmasai klausimas bus atsakytas, be abejonės, į ketletą dienų, atsižvelgiant į tą greitumą, su kuriuom mes skiriame vandenį pagalba varymo priemonių, kurias aš galų-gale pilnai sužinojau.

Kaslink antrojo klausimo, tai aš jokių būdu nesuimi labai užtikrintas, kad mano žingeidumas kuomet nors bus užgančindas.

Mano manymu, šioji nežinoma ypatu turi labai svarbias priežastis savo kilmei slėpti, ir aš bijausi, kad nėra jokio nurodymo, pagal kurį aš galėčiau sužinoti jojo tautybę. Jeigu grafas d'Artigas ir luosai kalba angliskai — o aš tame galėjau persitikrinti laike jojo atsilankymo į Paviljoną No. 17 — tačiau įsai žodžius istaria su aštriu, virpančiu akcentu, kurio negalima rasti pas tautas, šiauriosios gyvenančias. Aš neatsimenu, kad bučiau girdėjęs ką nors panašaus laike savo kelionių į Senamę, taip Naujame Sviete — jei bent tasai aštrumas priklauso prie kalbos ypatybių, kurias vartoja malajiečiai. Ir, teisybė, jojo alyvinės išvaizdos bronzinė oda, jojo susigarbiniavę plaukai, jojo aštrios, gilios, neramios akys, jojo keturkampiai pečiai ir įžymus raumėnų išlavėjimas gali būti ženklai, kad įsai priklauso prie tautų, gyvenančių pačiuose rytuose.

Aš manau, kad jojo vardas d'Artigas yra netikras, ir kad lygiai taip pat yra su titulu grafas. Jeigu jojo laivas ir turi norvegiską vardą, tai pats šavininkas tačiaus nėra norvegiskos kilmės. Įsai sarvyje neturi nieko to, kas užtikina šiaurinių Europos tautose.

Bet kas įsai nebutų, šisai žmogus išvėgė Tamą Rochą — ir mane su juom — ne su labu tikslu, tame aš galiu prisiekti.

Bet ką aš norėčiau žinoti, tai tą, ar įsai padarė tai, kaip kokios nors svetimos valstijos agentas, ar savo nauda? Ar įsai vienas nori pasinaudoti iš Tamo Rocho išradimo ir ar įsai išgali su nauda paduoti tąją paslaptį? Tai yra dar kitas klausimas, į kurį aš kol kas negaliu atsakyti. Rasi, aš galėsiu tai patirti iš to, ką girdėsiu ir matysiu, kol nepabėgsiu, jeigu pabėgimas bus galima.

"Ebba" toliaus plaukia tuom pačiu slaptingu būdu. Aš turiu laisvę vaikščioti ant dēnio, negalėdamas tačiaus nueiti anapus priešakinės liukos. Vieną kartą aš pabandžiau nueiti iki laivo nosies, kur, persilošdamas, aš galėjau pastebėti, kaip laivas kerta vandenį, bet sargyba, kuri matomai elgėsi sulys gautų įsakymų, sugrąžino mane atgal, ir vienas sargu, šarhariai kalbėdamas aštriu anglų kalba, tarė:

— Eik atgal! Eik atgal! Tu kenki laivo darbui!

Laivo darbui! Juk jokio darbo nebuvo.

Ar jie suprato, kad aš stengiausi surasti, kokių būdu laivas yra varomas? Labai gali būti, ir kapitonas Spade, kurisai žiūrėjo, turėjo tą pačią žinią. Net ligonbučio sargas turėjo būti nustebintas tuom, kad laivas, be šriubo ir be buorių, eina pirmyn taip greitai. Kaip tenai nebutų, tačiaus "Ebbos" pati priešakinė dalis yra nuo manęs atskirta.

Apie dešimtą valandą pakyla vėjas — šiaur-vakarinis ir labai parankus — ir kapitonas Spade duoda per dēniniui įsakymus. Pastarasai tuojais išsuka visą įgulą ant dēnio, ir vidurinė, priešakinė, šoninė buorės ir kliveriai pakelta. Darbas negalėjo būti atliktas su didesniu reguliariškumu ir disciplina karės laive.

"Ebba" dabar lengvai pasilenkia į kairiąją pusę, ir josios greitis žymiai padidėja. Tačiau motoras, kurį aš toliaus stumia, kaip tai yra matyt iš to, kad buorės nevisuomet taip pilnos, kaip tai turėtų būti, jeigu laivas eitų vien tikrai jūjų pagalba. Tačiau buorės žymiai pagelbsti, kadangi vėjas pradėjo pastoviai pūsti.

Dangus yra giedras, nes vakaruose debesiai išnyksta, kaip tiktai jie pasiekia horizonto, ir saulės šviesa blizga vandenyje.

Mano užsiėmimu yra sužinoti kaip galint arčiau, į kur mes plaukiame. Aš esmiu užtektinai geru jurininku, kad išskaituoti daug-maž laivo plaukimo greitumą. Mano manymu, "Ebba" eina greitu dešimties-vienuolikos mazgų į valandą. Kaslink linkmės, kuria mes plaukiame, tai įsai yra visą laiką ta pati, ir aš galiu tą patikrinti, laikas nuo laiko pažvelgdamas į binaklį. Jeigu priešakinė laivo dalis sargui Gaydonui yra nepasiekiamas, tai jam leista liuosai vaikštinėti likusioje dalyje. Retkarčiais aš žvelgiu į kompasą ir mačiau, kad adata be permainos rodė linkmę į rytus, ar teisingiau, į rytus-pietryčius.

Tokios tai yra sąlygos, prie kurių mes plaukiame šia dalim Atlantiuko oceano, kurisai iš vakarų savo rubežius turi pakraštį Suv. Valstijų Amerikoje.

Aš šaukiuos savo atminties pagalbos. Kas yra salos ar grupė salų, kurios turi būti toje linkmėje, kuria mes plaukiame, pirm negu mes pasieksim senojo svieto?

NESUPRANTAMŲ ŽODŽIŲ ŽODYNELIS APYSAKAI "VĖLIAVOS AKYVAIZDOJE."

Oxygenas — Sudėtinė oro dalis.
Delfinas — Rušis žuvų, kurios labai toli nuoska virš vandens, tartum lekia, kad-kad net užsio: a ant laivų dēnio. Malajietis — Gyventojas salų Malai, prie Azijos piet-ryčių. Mazgas — Truputis daugiau negu angliskia mylia (pusantro versto).

Binaklis — Dėžutė, kurioje yra kompasas.
Kompasas — Apvali, su rodykle prietaisas, kurios adatos vienas galas visuomet rodo į šiaurius.
Paralelė — Geografinė linija aplie žemę, einanti per dēnį vienu ir tuom pačiu tolymu nuo ekvatoriaus.

Archipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Arhipelagas — salų grupė.

Pašnekėlių Kampelis.

697. Kur yra augčiausia užtvanka pasaulyje? Gal lygumų ir žemumų gyventojams yra tiesiog stebėtina, kaip gali gyventi žmonės kalnuose. Kalnuose kairi ir randasi klonis, bet dažniausiai toms klonims truksta vandens. Nors klonyse, paprastai, žemė yra gera, derlinga, bet dėl vandens stokos joje niekas nega.

Jei kitose šalyse yra kalnų, tai jų jau tik nestokuoja Suvienytoje Valstijoje.

Veik visas vakarines valstijas aploja debesies remiantieji kalnai, tarp kurių, kaip buvo sakyta, yra klonis, paupiai su derlingomis žemėmis. Kadangi dėl lietaus stokos tų žemių negalima dirbti, tai prisieina pirmiau vienokiu, ar kitokiu būdu pagaminti žemei reikalingo vandens.

Idant tai atlikti, prisiejo Suvienytų Valstijų žmonėms statyti taip vadinamus damus-užtvankas.

Sulys laikraščiu pranešimų, Idaho valstijoje tapo pabudavota pasaulyje didžiausia damas, kuris atsiėjo apie \$2,500,000. Turi labai didelius vandens rezervuarus ir, reikalingi esant, gali daug vandens suteikti džiūstančiai žemei ir augalams. Sakoma kad šimet, vasaros laiku, rezervuarai išgelbėjo javus nuo išdžiuvimo, pražūties, net ant 100,000 akrų žemės plotu.

Iš to aišku, kad žmogus yra tai toks gyvūnas, sutvėrimas, kuris gali geriau už kitus prisitaikyti prie gyvenimo aplinkybių. Kai-kur žmonės, dėl kalnuotos ir akmenotos žemės, jokių būdu negali užsiimti ūkininkyste; ten jie augina daug gyvulių, kuriuos pardavę, už gautus pinigus perka gyvenime reikalingų daiktų.

Vėl kitose vietose negali žemę dirbti, nes nėra ganėtinai lietaus. Tokiame atvejuje žmonės įstato damus, vandens rezervuarus, kuriuose susirinkusį vandenį naudoja javams tuomet, kuomet javai reikalauja vandens.

Chinijos elgetos turi net ir savo viešbutius, kuriose jie buna, kuomet iš kitur atvyksta. Kuomet jie tiktai atvyksta kokion nors vieton, jie turi tuojais pranešti apie savo atvykimą vietiniam elgetų viršininkui. Kuomet jie jau yra "užrekomuoti," tai jie gauna tam tikrą reguliarią mokesť, iš kurios jie gali gan gerai ir smagiai sau gyventi.

Buti elgeta Chinijoje yra gan pelningas ir geras amatas. Lietuvos elgetos gali savo sanborliams chiniečiams tikrai užvydėti.

(Skirčiau užbaigia bus sekančiame numeryje.)

Kibirkštys.

Well, tai Gabrys atvažiuoja Amerikon, matyt, ne skysti Račkausko, bet nusiskysti ant Lietuvos blogo padėjimo.

— Draugas — peikia Dr. Šliupo naujai parašytą knygą "Lithuania." Jis nupeiktų net ir suplikaciją, arba maldą, jeigu Šliupas tai parašytų.

Pantaplinais telegramai praneša, kad p. Grigaitis pastatė "Draugui" ultimatumą: arba atsiskaiti jo šeimynos dergimui, arba bus byla.

"Kataliko" vedėjo pranašystė apie tai, kad kun. Kemėšis gali privirti košės, labai greitai pildosi.

Ar kaizeris yra nepanašus į voverį, kuri greitai sukasi rate, bet iš jo išlysti niekiau negali?

Ar jūs patėmijot, kaip tas Fritzas gerbiama Bagočius dažnai gina? Well, tas nestebėtina; anais gaisrais senais laikais Bagočius pats su savim polemikas laikraščiuose vedavo.

"Keleivis," "Atėitis" ir "Darbininkos" surėngė "taikos" prakalbas, musų Miko konservatorijoje. Aš sakiau, kad muzika stebuklus daro.

Neturiu laiko daugiaus "kibirkščių" rašyt: jieškau "Naujių" numerio, kuriame nebutų humbugiškių daktarų apgarsinimo.

ATSKAITA. Spalio 24 d. ant West Sidės, Chicago, Ill., atsilbuvo Petro Misičeviaus vėstuvės. Svečių buvo neperdaugiau, bet-gi gražiai užsilaukta. Pasilinksmina gražiai ir neužmiršta musų tėvynėje nukentėjusiųjų nuo karės. Surinkta aukų sekandai:

Po \$100 — P. Misičev, B. Kazanaukas; po 50c — F. Brucas, P. Stailionis, V. Alenckai, R. Gumbiniutė, J. Smailis, N. Juskaitė, J. Stailionis, M. Stailionienė, T. Morkuckis, O. Morkuckienė, S. Brucas, O. Brucienė, po 25c — J. Petruskas ir J. Kislunas.

Viso \$8,50 pasizymejo savo veikimu naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje, surinkdamas ketletą šimtų dolerių tam tikslui, ateinantį nedėdienį, lapkričio 14 d., rengia didelį apvaikščiojimą paminėjimui dešimties metų sukaktuvių pirmojo Lietuvių Visotiniojo Seimo Vilniuje. Šį apvaikščiojimą rengia keturios susivienijusios draugijos. Apvaikščiojimo vakaras atsisbus Auburn Hall'e, 79th st. ir Lowe ave. Pelnas nuo minėtojo vakaro yra skiriamas naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje. Vakariū rengiana geras ir įdomus programos. B. J.

Koncertų atsinaujinimas. Praeitą žiemą Mark White Square parkučio svetainėje buvo duota, kaip lankytojai atsimena, visa eilė įdomių ir kiekvienam naudingų koncertų.

Šimet vėl sumanyta parusti eilę tokių pat koncertų. Pirmasai koncertas yra duodamas ateinantį nedėdienį, lapkričio 14 d., 3:30 val. po pietų pradėdant. Sulys programą, koncerte dalyvaus Illinois Theatre Orkestra, kurią chigiečiai gerai pažįsta. Įžanga koncertan uždyk. Reikia tik tai iškalno įgyti ten pat parkučioje pas vedėją Miss Harris tikėtis, kuriai išduodama uždyką norintiems.

TMD. pasidarbavimas. Vakarinė mokykla, Englewood jaunimas dažnai nusiskundavo, kad neturi kur pasimokinti anglų kalbos bei rašybos. Tat naujai susivienijusios TMD. 65 kp. laikytis mēnesiniame susirinkime spalio 16 d. tapo pakeltas klausimas, ar nebutų galima kaip nors įsteigti mokyklą; dar-gi mokyklos įsteigimo priežastis yra kita, nes čia ant vietos nėra viešosios vakarinės mokyklos, o ant 63-cios gatvės, tai yra pertoli ir neaparaku važinėti; o antra, daugumas nusiskundžia, kad ten prastai mokina ir yra neužsigaubę jūjų mokiniu. Tai TMD. 65 kp. nutarė įsteigti mokyklą po savo globa, bet visus mokslinai išskačius turės mokiniai apmokėti.

Mokinama tris vakarus savaitę: pamedėlais, seredomis ir pėnyčiomis. Mokinimas pradedo nuo lapkričio 8 d. Mokinama p. J. Banko svet., 8430 Vincennes ave. Pradžią 7:30 val. Rijnas.

Ristynės. Sekančios savaitės utarninke, lapkričio 16 d., Mildos svetainėje, rengiama didelės ristynės, kuriose žada dalyvauti ir visa eilė lietuvių ristukų. Svarbiausiu programo numeriu yra ristynės tarp Paul Martinson ir Juo-20 Bancevicius (Young Zhyzsko), chigiečiams lietuviams jau gerai pažįstamo. Martinson sako, kad į pusantros valandos įsai paguldysias Bancevicių. Ant šių ristynių statoma iš šalies \$500 laizybų. Apart šios poros, ristynėse žada dalyvauti Ben. Stepankis, Petras Katauskas, Mat. Jankaitis ir kiti.

Prakalbos. Neįvykus TMD. kp. prakalbos ant Town of Lake praeitą subatą, tos prakalbos yra perkeltos į sekantį nedėdienį, lapkričio 14 d. Prakalbos atsisbus p. Berzinskio svetainėje, 4600 So. Paulina st., pradžią 7 val. Pakviesta keletas kalbėtojų. Tarp kitų, kalbėti pasizadėjo p. M. Salta SLA. istorijoje rekordą ir užtikrinkime savo šeimynų ateitį! Tuom taipogi prigelbėkime ir tautai sau laike ligos ar susižeidimo!

Tat, vyrai, surenkime pečiai ir stokime prie darbo! Ypač tie, kurie yra gavę iš SLA. pašelpą, lai parodo, kad jie moka jį apkaunuoti.

Dr. Graičunas, 36 kp. prez.

Naujas įtaisyimas. Lietuvių Teatre, kurisai prieš porą savaitę atsidarė Bridgeporte, įtaisyta dar nesenai išrastas instrumentas "piano orchestra," kurisai, sakoma, atstojaus šešių instrumentų muziką ir yra tik vieno žmogaus užsilaukta. Pasilinksmina gražiai ir neužmiršta musų tėvynėje nukentėjusiųjų nuo karės. Surinkta aukų sekandai:

Po \$100 — P. Misičev, B. Kazanaukas; po 50c — F. Brucas, P. Stailionis, V. Alenckai, R. Gumbiniutė, J. Smailis, N. Juskaitė, J. Stailionis, M. Stailionienė, T. Morkuckis, O. Morkuckienė, S. Brucas, O. Brucienė, po 25c — J. Petruskas ir J. Kislunas.

Viso \$8,50 pasizymejo savo veikimu naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje, surinkdamas ketletą šimtų dolerių tam tikslui, ateinantį nedėdienį, lapkričio 14 d., rengia didelį apvaikščiojimą paminėjimui dešimties metų sukaktuvių pirmojo Lietuvių Visotiniojo Seimo Vilniuje. Šį apvaikščiojimą rengia keturios susivienijusios draugijos. Apvaikščiojimo vakaras atsisbus Auburn Hall'e, 79th st. ir Lowe ave. Pelnas nuo minėtojo vakaro yra skiriamas naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje. Vakariū rengiana geras ir įdomus programos. B. J.

VIETINĖS ŽINIOS.

SLA. 36-tos kp. narių atyda. Sekantį nedėdienį, lapkričio 14 d., val. po pietų, "Aušros" svetainėje, 3001 So. Halsted st., įvyks mēnesinis musų kuopos susirinkimas. Apšvarstymui yra daug svarbių reikalų. Tat geistina, kad visi nariai atsilankytų. Skaitant reikalingu pranešti, kad musų kuopai nedaug ką truksta, kad davarius narių skaitlių iki trijų šimtų. Jeigu mes visi nors po truputį pasidarbuosime, tai nesunku bus tai atsiekti. Todėl, vyrai, prie darbo! Tegul kiekvienas iš musų atsiveda bent po viną naują narį į sekantį musų kuopos susirinkimą. Jeigu kiekvienas iš musų tai padarytume, tai musų kuopos narių skaitlius būtų net kur kas didesnis negu prieš šimtą. Padarykime negirdėtą SLA. istorijoje rekordą ir užtikrinkime savo šeimynų ateitį! Tuom taipogi prigelbėkime ir tautai sau laike ligos ar susižeidimo!

Tat, vyrai, surenkime pečiai ir stokime prie darbo! Ypač tie, kurie yra gavę iš SLA. pašelpą, lai parodo, kad jie moka jį apkaunuoti.

Dr. Graičunas, 36 kp. prez.

Naujas įtaisyimas. Lietuvių Teatre, kurisai prieš porą savaitę atsidarė Bridgeporte, įtaisyta dar nesenai išrastas instrumentas "piano orchestra," kurisai, sakoma, atstojaus šešių instrumentų muziką ir yra tik vieno žmogaus užsilaukta. Pasilinksmina gražiai ir neužmiršta musų tėvynėje nukentėjusiųjų nuo karės. Surinkta aukų sekandai:

Po \$100 — P. Misičev, B. Kazanaukas; po 50c — F. Brucas, P. Stailionis, V. Alenckai, R. Gumbiniutė, J. Smailis, N. Juskaitė, J. Stailionis, M. Stailionienė, T. Morkuckis, O. Morkuckienė, S. Brucas, O. Brucienė, po 25c — J. Petruskas ir J. Kislunas.

Viso \$8,50 pasizymejo savo veikimu naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje, surinkdamas ketletą šimtų dolerių tam tikslui, ateinantį nedėdienį, lapkričio 14 d., rengia didelį apvaikščiojimą paminėjimui dešimties metų sukaktuvių pirmojo Lietuvių Visotiniojo Seimo Vilniuje. Šį apvaikščiojimą rengia keturios susivienijusios draugijos. Apvaikščiojimo vakaras atsisbus Auburn Hall'e, 79th st. ir Lowe ave. Pelnas nuo minėtojo vakaro yra skiriamas naudai nukentėjusiųjų nuo karės Lietuvoje. Vakariū rengiana geras ir įdomus programos. B. J.

Koncertų atsinaujinimas. Praeitą žiemą Mark White Square parkučio svetainėje buvo duota, kaip lankytojai atsimena, visa eilė įdomių ir kiekvienam naudingų koncertų.

Šimet vėl sumanyta parusti eilę tokių pat koncertų. Pirmasai koncertas yra duodamas ateinantį nedėdienį, lapkričio 14 d., 3:30 val. po pietų pradėdant. Sulys programą, koncerte dalyvaus Illinois Theatre Orkestra, kurią chigiečiai gerai pažįsta. Įžanga koncertan uždyk. Reikia tik tai iškalno įgyti ten pat parkučioje pas vedėją Miss Harris tikėtis, kuriai išduodama uždyką norintiems.

TMD. pasidarbavimas. Vakarinė mokykla, Englewood jaunimas dažnai nusiskundavo, kad neturi kur pasimokinti anglų kalbos bei rašybos. Tat naujai susivienijusios TMD. 65 kp. laikytis mēnesiniame susirinkime spalio 16 d. tapo pakeltas klausimas, ar nebutų galima kaip nors įsteigti mokyklą; dar-gi mokyklos įsteigimo priežastis yra kita, nes čia ant vietos nėra viešosios vakarinės mokyklos, o ant 63-cios gatvės, tai yra pertoli ir neaparaku važinėti; o antra, daugumas nusiskundžia, kad ten prastai mokina ir yra neužsigaubę jūjų mokiniu. Tai TMD. 65 kp. nutarė įsteigti mokyklą po savo globa, bet visus mokslinai išskačius turės mokiniai apmokėti.

PARSIDUODA SALIUNAS

1501 Wentworth Ave.,
Chicago Heights, Ill.
Gera išdirtas biznis. Parsiduoda iš
priešties tėvo mirties. Savininkas
nori važiuoti ant užkės. Adresas:
Joe Rudowick,
1501 Wentworth Ave.,
Chicago Heights, Ill.

Parsiduoda: už prieinamą kainą
valgomų daiktų sandėva (bučėnė)
su dviem arkliais ir vežimu. Biznis
yra išdirbtas per 10 metų tistai lie-
tuvų ir lenkų apgyventojų vietoj. Dėl
artėnų žinių kreiptis antrašiu:
Jurgaitis ir Kraujalis,
10713 Michigan ave., Roseland, Ill.

SPECIALIS FARM BARGENAS.

40 akrų su nauju 3 kambarių namu,
3 akrų nuvalyti, gera žemė, 2 mylios
nuo miesto. Kaina \$1,100, išlygos:
\$300 įmokėti, restas lengvais įmokėjimais.
Mėsai taigi turime kelias ukes
po 40 akrų nepagerintose žemės po
\$800, išlygos: \$50 įmokėti ir restas po
\$5 į mėnesį. Pirkėjams mėsai apmokė-
ti geležinkelio tiketa. Pirk tiesiog
iš savininkų. Rašyk ar kreipkitis ant-
rašu:

GRIMMER LAND COMPANY,
263 N. Paulina St., Cor. of Milwaukee
Ave., Chicago, Ill.

Mėsai pašloke daugiausia lietuvių,
norinčių apsigyventi ant mažų farmų
valstijoje Missouri. Žemė tinkanti
sodams ir daržovėms. Perkant, tik-
tai \$5.00 įmokėti ir \$5.00 kas mėnesį.
Norinti, atsiliepkite per laišką, įdėda-
mi už 2c stampą. Prisiųsime pilnas
informacijas. Rašykite adresu:
John Covey,
1417-38th st., Denver, Colo.

DYKAI.

Mokinkis vakarais ir nedėlionis, ir
besimokiant gali daug pinigų uždirbti.
Ir ne tik tai, bet ir tinkausias užimtis ge-
rą darbą su didesne alga, bet išmoksi
gana save apsaugoti nuo troščių, ko-
kios pasitaiko per nesupratimą, kaip
būti atsargus: ką kiekvienas žmogus
privalo žinoti.

The Chicago R. Sales Co.,
R. 35, 154 W. Randolph st.,
Chicago, Ill.

Nuo \$5.00 iki \$60 už akra—žemė
parduodama apsigyvenantiems; 30 me-
tų išmokėjimui—jokio įmokėjimo per-
tris metus; duodama jums proga pa-
matyti, kas galima padaryti su mažu
eme Kalifornijoje; visa lyguma; daug
vandens; geri jautai; jums bus suteik-
ta medžio; tvorinis dratės uždėkys.
Rašyk: Nevada Cal. Oregon Ry—
Ravendale Cal. M. Kelson, General
Colonization Agent.

MAGIC SCHOOL.

Ar nori būti magiku? Ar nori
dirbti teatrui? Tai mokyklis magi-
jos, yra lengva išmokti. Dykai pirma
lektija ir magijos šūka, tik prisijuski-
te 25c. už prisijungimo išlaidas. Gau-
site didelį magijos katalogą ir paaiš-
kinimą kiek kainuos mokslas.
Su pirma magijos šūka ir lektija
jau galėsite padaryti didelę nuostabą
(stebuklus) tarp žmonių. Kitos mo-
teris mislįs, kad tu turi vėliną.
J. STANKUS,
42 Vine st., Montello, Mass.

"DRAUGAS"

Detuvių Katalikų Savaitinis Lankraštis
"Draugo" sanderbinukis skafelėje
yra rimčiausias ir žymiausias lietu-
vių veikėjas ir rašytojas. Jame pa-
duodama daug žinių iš draugijų ir vi-
nuomenės judėjimo. Visi dienos klu-
simali yra svarstomi rimtai ir teisi-
gai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 me-
tams, \$1.00 pusei metų. Kitose šaly-
se \$3.00 metams, \$1.50 pusei metų.
Pažinėjimui siunčiame vienas nu-
meris veltui. Adresuokite:
DRAUGAS PUBLISHING CO.,
1200 W. 46th St., Chicago, Ill.

DYKAI.

Atvirutės ir popierios gromatomos ra-
syti su paveikėliais—Lietuva ir lie-
tuvai nukentėjusieji nuo karės sau-
kiai nuo Amerikos lietuvių pagalbos.
Taigi prisijusk 3 viencentines mar-
kes dėl pristuntimo kaštų, o apturėsi
galtingų atvirutę ir popierę.
Adresuok taip:
The Lithuanian Nation Agency,
8 Vine St., Montello, Mass.

J. J. HERTMANOW CZ

3133 Emerald Ave.

Išdirba visokias popierias, išu-
rina visokį turta. Parduoda na-
mus ir lotus lengvomis išmo-
kestimis.
Tel. Yrds 1311

TIKTAI \$6.

Kainuoja išmokti angliskai kalbėti,
skaityti ir rašyti. Musų metoda mo-
kinties yra labai lengva, ir labai trum-
pame laike galima išmokti, nes moki-
name per pačią, siuntinėjami lekti-
jas kas dieną. Simtai mokinių išmo-
ko; išmoksite ir jūs. Mokiname ir
klasose; dienomis ir vakarais. Rašy-
kite platesnių paaiškinimų tuojau:

American School of Languages
731 W. 18th St. arba 1741 W. 47th St.
Chicago, Ill.

DIDELIS REAL ESTATE PIGUMAS.

3 augštų plytų namas ir dviejų augštų plytų "barnė"; didelis
sklepas; nuomos per mėnesį duoda \$66.00.
Parsiduoda lengvomis išlygomis.

HERMAN WOLLNER & SON

3362 So. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.
Phone Yards 5293

Kosulis ir Užkimimas

paprastai apsirūšia šaltam orui užėjus ir nelengvai
pagydomi. Jie reikalauja staigaus gydymo
ir gerų gyduolių.

SEVERA'S
Balsam for Lungs

(Severos Balsamas Plaučiams)

gydo kosulius, prasišaldymus, užkimimus, bronchi-
tį, krupus ir kokiūš nuo 35 metų. Yra tai gė-
ri švelni preparacija. Mes labai ją rekomendu-
jame vartojimui — jauniems ir seniems, vaikams
ir suaugusiems. Kainos 25c. ir 50c.

"Aš turėjau baisų kosulį," rašo Frank Vacha iš Elk
River, Minn., "tai aš gavau butelį Severa's Balsam
for Lungs ir pirmą, negu suvartojau visą butelį, kosu-
lis visai prapūle. Aš esu 63 metų amžiaus ir jau-
čiuosi gana sveikas."

Gauk Severos gyduolių preparacijas

pas savo aptiekininką.

Nepilnak kitokiu. Jei jūsų ap-
teikininkas jų neturi, tai užsi-
orderuok tiesiog iš

Užkietėjimas,

FALVOŠ skandėji-

mas, jaknų trūkdesiai, gelta ir

nervuškumas greitai pagydoma.

Severos Liver Pills

[Severos Piguokos nuo kepenų]

Vartok pagal nurodymus. — 25c.

W. F. SEVERA CO., - Cedar Rapids, Iowa.

Draugijų Atydai.

Baliams
Bankietams
Sokiams
Prakalboms
Mitingams
Veselijoms

Puikiausiomis ir Parankiausiomis

Yra Dvi Naujos

MILDOS SALES

Sios dvi salės yra Mildos Teatro name.
Viena ant antro augšto talpina 300 ypatų. Jo-
je amerikoniškos draugijos laiko savo mitingus ir
barnėms.

Kita ant trečio augšto talpina 400 ypatų. Si-
je atsibūva didesni balių, bankietai ir sokiai.

Tidesniame baliame, ant kurių laukiama skait-
lingesnės publikos, yra parsandomos abidvi salės.
Tada žemesnėje salėje buva gėrimams baras ir
stalai svečiam pasėdėti, smagiai ir ramiai su savo
draugais pasikalbėti, išsigerti ir pasivalgyti, o
augštesnėje salėje prie geros muzikos smagiai pa-
sisukti.

Kainos Parsamdymui Sekančios:

VIENA SALE.

	Šiokiom Dienom	Subatom Dienom
Paprastiam šokiui (baliui)	\$10.00	\$15.00
Baliui su programu, nevertojant gėrimų ..	14.00	20.00
Baliui be programu, gėrimus vartojant ..	15.00	25.00
Baliui su programu ir gėrimus vartojant ..	20.00	30.00

ABIDVI SALĖS VIENAM BALIUI.
Baliui be programu, gėrimus vartojant .. 25.00 45.00
Baliui su programu ir gėrimus vartojant .. 30.00 50.00
Draugijų reguliariškie mitingam .. 5.00
Kitokiem susirinkimam kainos pagal sutartį.
Jei reikia, gali turėti kuknią virinimą, toriel-
kas, peilius, šaukštus, staltieses ir t.t. už
primokėjimą \$5.00 extra.

Pareamdymui kreipkitės pas salės savininką:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Phone Drover 700

Račiuno Nauji Judanti Paveikslai
Iš Karės Lauko ir Iš Lietuvos.

Matysite, kaip Didis Kunigaikštis Mikalojus su savo tūkstančiais ka-
reivių sutinka vokiečius ant Lietuvos rubėžų.

Programė yra daugelis paveikslų iš karės lauko. Juose pamatysite
kare, tartum patį tenai atsilankę.

Apart karės Europoje abeloni ir Lietuvoje, galėsitė taipogi pamaty-
ti daugel krutantių paveikslų iš Amerikos lietuvių gyvenimo. Tarp kitų,
galėsitė pamatyti didelę trijų veiksmų operą "Vestuvės", kurią sulosė Hos-
tono "Gabijs" po gerb. M. Petrausko vadovystę. Pamatysite paveikslų iš
didžiosios Lietuvos Dienos, kuri buvo liepos 20 d. 1915 m. Wilko-Barre,
Pittston, Scranton ir aplinkinės lietuvių surengta. Pamatysite daug ir
kitokių paveikslų.

DALIS PELNO EIS NUKENTEJUSIEMS NUO KARĖS LIETUVOJE.

Perstatymai Atsibū Sekančiose Vietose:
Nedėlioje, lapkričio (Nov.) 14 d. 1915, McAddin salėje, So. 2nd & Berry
sts., Brooklyn, N. Y.
Sereidoje, lapkr. 17 d., vakare, Sv. Jurgio parapijos svetainėje, 180 New
York ave., Newark, N. J.
Subatos vakare, lapkr. 20 d., Lietuvių Salėje, Union City, Conn.
Nedėlios ir pamedėlio vakarais, lapkr. 21 ir 22 d., Lietuvių Salėje, 48 Green
st., Waterbury, Conn.
Subatos, nedėlios ir pamedėlio vakarais, lapkr. 27, 28 ir 29 d., Bažnytinėje
Salėje, So. Boston, Mass.

A. T. Račiunas.

Gyvenimo telefonas Drover 7781.

Telefonas Yards 551 ir 155

LIETUVOS APIEKA.

Mes žinome, kad lietuvių moteris dažnai nusiskundžia, negalinti gauti norimų žo-
liu-vaistų Amerikoje. Atsiūskite pas mus, gavsite viską: žolius, lašų ir visko, ko jūs
negaunate angli aptiekose. Mes labai atsargiai išpildome Lietuvos daktarų receptus.
Duodame rodas. Rašant pas mus, prisiųskite 2c markę.

Provizorius F. A. JUOZAPAITIS

3601 S. H. Isted st., Cor. 36 st., Chicago, Ill.

Darykite Teip Kaip Prusai
Daro.

1 Prusai anksti gūla, anksti kelia, gerai valgo, už tai
jie yra sveiki, tvirti ir turingi. Mat darbas palaiko
žmogaus sveikatą ir protą geroje tvarkoje ir dirbant
nėra laiko nerimauti, graužtis nei praleisti uždirbtų
pinigų.

2 Prusai mokinasi amatų ir biznio. Prusai yra ga-
biausiais mechanikais, furmonais ir superintendentais
visuose fabrikuose, ir diduma fabriky yra Prusų
rankose.

3 Prusai yra savininkais didžiausių biznių ir gražiaus-
sių namų Chicagoje. Kur tik randasi geresnė biz-
niui vieta, ten pirmutiniai Prusai užperka properties
ir įsteigia biznius.

4 Ir geriausias farmos, geriausiai įgyventos yra Prusų
rankose. Už tai ir visa Europa šiandieninėje karės
neįstengia Prusų sumūsti.

Todėl ir mes, lietuviai, jeigu norime būti sveiki,
turingi ir galingi, darykime taip, kaip Prusai daro.

1 Neriogskime per naktis saunuose, kuriuose mūsų
sveikata ir pinigai dyla, bet vakarais perskaityme
knygelę ar laikraštį, iš kurio galima pasimokinti, kaip
užlaikyti geroje tvarkoje sveikatą ir išmokti ge-
resnį darbą, amatą ar biznį. Sveikam žmogui, mo-
kančiam geresnį darbą, Amerikoje visur duris ati-
darytos ir gausūs uždariai laukia. Vargas tik tiems,
kurie nualino savo protą ir fizinis spēkas girtuok-
liaudami, arba beskaitydami desperatiškus raštus, ar
beklaudydami desperatiškų prakalbų.

2 Kad buti sveiku, reikia anksti gulti, anksti kelti, ir
atsikėlus padirbėti, ar pasivaikščioti taip, kaip Prusai
daro, tada bus pusryčiai gardūs, pilvas sveikas, ne-
reiks gyduolių. Darbas dirbsis lengvai ir smagiai
ir uždirbti pinigai bus čielai.

3 Jei uždirbti pinigai tau neskelsia, negali jų uždėdyti
kaip kiti, tai pirk namą, tada vieton mėtų pinigų
pikniuose, baluose ir kitoms tuštybėms, mokėsi
juos už savo namą ir po kelių metų turėsi jį pilnai
išmokėtu taip, kaip kiti turi.

4 Bet, kad tavo pirktas namas tau apsimokėtų, tai
pirk jį geroje biznio vietoje taip, kaip Prusai daro.

Geriausia biznio vieta yra Bridgeportas, svarbiau-
sia biznio gatvė yra Halsted st. ir čia dar yra pigiau-
sios properčių kainos, kaip kur nors kitur ant biznio
gatvių. Stai Ashland ave., tarp 43-čios ir 45-tos daug
prastesnė už Halsted, o properčių kainos ten trigubai
brangesnės, kaip čia. Atminkite, kad netrukus ir čia
kainos žymiai pakils, ir kas pasiskubins dabar nusi-
pirti, tas pasipelnys.

Mēs turime pardavimui gerų properčių ir pigiomis
kainomis, ant Halsted ir aplinkui, ir parduodame leng-
vesnėmis išlygomis, kaip nuo ko nors kito galėtumėte
pirti.

Žemiaus Paduodame Tikta Keletą iš Ju.

39 1 augšto mūrinis namas, 2 filatal po 4 ruimus,
basementas, porčiai, gazas, neša randos \$25.00, ant
Union ave., arti 32-ros gat. Kaina.....\$2,800

40 3 augštų mūrinis namas ir basementas; 3 filatal
po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas; barnja at-
neša randos \$12, išviso atneša randos \$68.00, ant
Union ave., arti 31-mos gat. Kaina.....\$7,000

41 2 augštų mūrinis namas, 4 filatal po 4 ruimus,
akmens fundamentas, neša randos \$50.00, ant
Union ave., arti 32-ros gat. Kaina\$5,000

42 2 augštų medinis namas, neša randos \$33.00, ant
Union ave., arti 33-čios gat. Kaina\$2,500

43 3 augštų mūrinis namas, 3 filatal po 6 ruimus,
maudyklės, toiletai, naujas plumbingas, didelis
basementas, 10 metų senas namas, neša randos
\$60.00, ant Union ave., arti 33-čios gat. Kaina.....\$7,500

44 2 augštų medinis namas, 4 filatal po 4 ruimus,
gazas, neša randos \$32.00, ant Union ave., arti
33-čios gat. Kaina\$3,200

45 2 augštų mūrinis namas, akmens frontas, 2 fila-
tai po 6 ruimus, toiletai, maudyklės, gazas, stymų
šildoma, didelė barnja neša randos \$5 į mėnesį,
išviso namas neša randos \$65.00, ant Union ave.,
arti 33-čios gat. Kaina\$7,000

46 2 augštų medinis namas, 3 filatal: vienas 7 ruimų,
antras 4 ruimų ir trečias 3 ruimų, 4 ruimų na-
mas užpakalyje, gazas; neša randos \$37.00, ant
Union ave., arti 34-tos gat. Kaina\$3,000

47 2 augštų medinis namas, 2 filatal po 5 ruimus,
neša randos \$30.00; ant Union ave., arti 44-tos
gat. Kaina tikta.....\$3,000

49 2 vienodi 3 augštų mūriniai namai po 3 filatus kiek-
viename, kiekvienas filatas turi po 5 gražius ru-
mus, toiletai, gazas, neša randos \$90.00; ant
Emerald ave., arti 32-ros gat. Kaina už abu \$10,000
Atskirai už vieną kainą\$ 5,200

50 2 augštų mūrinis namas, 2 filatal po 8 ruimus,
maudyklė, toiletai, gazas; neša randos \$42.00;
ant Calumet ave., arti 36-tos gat., prie gražaus
bulvaro. Kaina tikta\$3,600

51 2 augštų medinis namas, 4 filatal po 4 ruimus,
basementas, toiletai, gazas, neša randos \$40.00;
ant Emerald ave., arti 34-tos gat. Kaina.....\$3,500

52 3 augštų mūrinis namas, 3 filatal: vienas 4 ru-
mų ir du po 5 ruimus, akmens fundamenteas, neša
randos \$37.00, ant Lowe ave., arti 32-ros gat.
Kaina tikta\$4,000

53 3 augštų mūrinis namas ir basementas, 6 filatal
po 4 ruimus, toiletai, gazas, naujas namas, ge-
riausiam padėjime, neša randos \$74.00, ant
Union ave., arti 34-tos gat. Kaina\$8,200

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St.

Chicago

PRINCE ALBERT

tautiškas linksmybės rukymas

Kiekvieno Žmogaus
Tabaku

yra rūšis, kuri dabar yra garsin-
ga visame pasaulyje, kaip "Prince
Albert," nes jisai pasidarė visuo-
tinai populiariškas podraug pyp-
kei ir cigaretetams. Jūs pasigėrė-
site kiekvieną traukimą šio pui-
kaus rūkymo, nes jisai turi tinka-
mą kvapną ir jisai vėsiai rukosi.
Patentuotas procesas sutaiso tai
— ir išima kandimą ir džiūvimą.

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY
Winston-Salem, N. C.

EVESKIO Prėkynos
ir Kalbų
Dieninė ir **MOKYKIA**
Vakarinė
3106 So. Halsted St., Chicago
Čia gali išmokti angliskai

MOKYKIS BARBERYSTES.
Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į ke-
las trumpas savaites; geriausi įren-
gimai; ekspertai mokinia; įrankiai su-
teikiami; darbas kiekvienam žmogui;
ateikite pamatyti mus arba rašykite
uždukytą gautumoms informacijoms.
BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA
Gero vyro, kuris mokėtų lietu-
viškai skaityti ir rašyti. Turi būti
darbušiu, energiškas, smarkus, turė-
ti gerą pažintį tarp savo aplinkos
lietuvių, ypač biznierių. Darbas va-
karsis. Geras uždarbis. Turi gy-
venti Chicagoje, aplinkinėje Bridge-
porte.

Atsiliepkite tikrai per laisvą, pa-
duodami pilnas informacijas apie li-
gumą gyvenimo toje aplinkoje, pas-
kutinę darbo vietą, kaip ilgai tenai
dirbote ir t.t. Rašykite adresu:

LIETUVA,
Dept. C. A.,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

PETRAS VAITEKUNAS,
Keliantis Agentas.

Dabar lankosi po aplinkinę Spring-
field, Ill. ir St. Louis, Mo. Pas jį
galite užsirašyti "Lietuvą" kasdieni-
ne "Amerikos Lietuvių" knygas ir už-
simokėti. Mes už jį atsakome.
Lietuva Publishing Co.

JONAS KULIS,

"Lietuvos" Keliantis Agentas.
Dabar važinėja valstyje Illinois,
Michigan ir Ohio. Kur jis atsilankys,
lietuvių gali pas jį užsirašyti laikra-
stius "Lietuvą" ir "Amerikos Lietuvą"
ir lietuviškas knygas ir jam prenume-
rata užsimokėti. Mes už jį atsako-
me.
Lietuva Publishing Co.

BARGANAS UŽ \$1,800.00.

(mokėk \$500, o likusius ant išmo-
kėjimo. Patį gyvenkite pirmame
fiate ir imkite randą už antrą fiatą.
Puiki ant dviejų pagyvenimų
medinė stuba. Vienas fiatas turi
6 kambarius, o kitas fiatas turi 4
kambarius. Gražus, ilgas lotas ant
38-tos gat. tarp Halsted ir Auburn av.
Olszewskio Bankas.

Rusiškas Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO.

Rusiškas Dviejennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išran-
davoimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-
Rusijoje. Parupina pasportus išvažiavantiems Lietuvo-
Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro ge-
rai, greitai ir pigiai. Išskoluoja dailes, skolas ir pinigų,
paliktus Rusiškose Bankuose.

**Visokiuose reikaluose
Informaciją suteikia dykal.**

Dėl informacijos Chicagoje kreipkitės asabiškai, o iš
kitų miestų rašyti, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

**Biuro
Valandos**

Nuo 8 ryto iki 6 vakar. Utarninkais, Ket-
vergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vaka-
ro. Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

NAUJA KNYGA!

Tik ką išėjo iš spaudos knyga vardu
"AMERIKA". Tai yra rinkinys įvai-
rių faktų, žinotinių Amerikoje gyve-
nantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko V. K. Račkauskas, "TEVYNĖS"
redaktorius. "AMERIKA" yra informacinis veikalas, koks jau nuo senai buvo pageidaujamas.
Jame tepla daug reikalingų ir naudingų patarimų ir nurodymų, taipgi Am. lietuvių statistika.
Knyga didelio formato 6 x 9 col., 288 puslapių, kaina tik 75c.

Reikalaukite ir pinigų siųskite pas:
M. J. Damijonaitis 901 W. 33rd Street
CHICAGO, ILLINOIS.
P. S. Visas pėnas nuo šios knygos, yra paskirtas Prieglaudos namui S. L. A. Norint kitokių
knygų, reikalaukite iš mano lietuviškų knygų krautuvis katalogo.

D-re Maria Dowiat-Sass

Motery ir vaikų ligų specialistė

Ofisas
1725 West 18th Street
Tarp Paulina ir Woodgat.
Phone Canal 1203

Valandos:
ryt 9:00 iki 12:00 val. ryto
nakt 7:00 iki 9:00 val. vak.
Nedėliomis
ryt 9:00 iki 12:00 val. ryto

Rezidencija
5206 W. Harrison Street
Tel. Austin 737

Valandos:
tikrai iki 9:00 kiekvieną rytą

KATALIKAS

**AMERIKOS
LIETUVIŲ DIENRASTIS**

VISUOMENES,

Literatūros ir Politikos Ilustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALI-
KAS" paduoda vėlinas žinias apie karo ir
visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pil-
nas indomų straipsnių.
Dienraštis "KATALIKAS" eina tauti-
kai-krikščioniškoje dvasioje.

DIEVRAŠIO KAINA:

Metams	\$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiams	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite
pasitvirtinimą vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA
Didžiausia Knygų ir Muzikos Krautuvis
REIKALUOKITE KATALOGO
Rašydami laiškus ir siųsdami pinigų vi-
sados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

KATALIKAS

**3249-53 South Morgan Street
CHICAGO, ILL., U. S. A.**

Paslaptys Magijos ir Spiritizmo

(Knyga išrodanti Paslaptis Magijos).

Daugelis lietuvių dar labai save vilioja, jįkėdami visokiems magikams
ir spiritistams. Nemažai jaunų vyrų, nepatyrusių, savo visus sunkiai
uždirtus pinigus sukišo į pragobelio magiko kišenę.
Užtai nesiduok bent ant toliau save išnaudoti, nusipirk knygą: "Pa-
slaptys Magijos ir Spiritizmo", kurioje išrodama visos paslaptys šviesoje
mokslu. Šioje knygoje atrastie visos monų ir burtų paslaptys ir jas su-
prasite, nes aiškiai aprašytos ir paveikalingai parodytos slaptybės ir jų
darymo būdai. Knyga yra 262 puslapiai, kaina su pristatymu 60 centų.
Is kiti vietų užmokestį galima prisijusti pašto dvicentimis markėmis.
Adresas:

M. J. Damijonaitis,

901 West 33rd Street, :: Chicago, Illinois

NEW CITY SAVINGS BANK

4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima banko pinigus ir moka 3%
Už sudėtus pinigus mūsų banko du-
dame čekių knygute, iš kurios para-
syti čekiai tinka visur. Skolina pin-
gus ant Real Estate. Perka ir pardu-
da namus ir lotus. Išsanda bankines
skrynelės (boxes) po \$2.50 metams.
Parduoda šiforties ir siūnčia pinigus
į visas svieto dalis.
Bankos Valandos: Panedėliais, se-
redomis, ketvergais ir subatomis nuo
8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utar-
ninkais ir pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki
6 vakaro.

!! Pranešimas !!

Šimoni pranešu, kad nuo pradžios
Rugpjūčio mėn. perkeliu savo
ofisą po

3325 So. HALSTED ST.

TELEPHONE YARDS 3831

Dr. P. WIEGNER

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimt bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigų taupinimui nuo vieno Dolario iki didžiausių sumų ir moka už juos
3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir storus ant lengvų
išmokesčių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicago išskoluoja jų pinigų, paliktus kitose bankose.

IŠMAINO ruskus pinigų ant amerikoniškų ir amerikoniškų ant rusų.

SIUNČIA pinigų į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA šiforties ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus
važiavantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka aigus, bi-
las ir visokias kitas išmokesčius. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias būdas
vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierių be bankos čekių negali šiadien atsa-
kančiai savo biznį vesti.

PADARO Dviejennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skrynelės (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios
nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per lais-
kus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiauvusius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.

Panėdėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Naudingiausia Amerikos Lietuviams Knyga

AMERIKA

arba

Rinkinys įvairių Faktų, Žinotinių Amerikoje Gyvenan-
tiems ir Čion Atkeliaujantiems Lietuviams.

Surinko V. K. Račkauskas, "Tėvynės" Redaktorius.

Išleido savo lėšomis F. Kibortas ir padovanojo SLA.

Prieglaudos Namui Fondui, pagerbimui savo mirusios
moters a. a. Francisškos Bieržinskaitės-Kibortienės.

Šioje knygoje, turinčioje 288 puslapius, rasi daugybę rei-
kalingų nurodymų ir patarimų. Čia yra informacijos, kaip
rengtis kelionėi į Ameriką ir kaip užsilaikyti kelionėje.
Smulkiai yra aprašyta Amerika, jos valdžia, politiškos ir dar-
bininkų organizacijos; smulkiai aprašyta kiekviena valstija,
su nurodymu, kur koki darbai yra, kur koki miestai ir t. t.
Skyritėje apie lietuvių-ateivių yra parodyta, kiek Amerikoje
yra lietuvių, kur jie labiausiai susispičia, kokius darbus dir-
ba, kiek jų kasmet atkeliauja, kiek atsiveža su savin pinigų ir
tam panašiai. Be to viso yra dar aprašyta 166 Amerikos mies-
tai, kuriuose gyvena mūsų broliai lietuviai.

Is to, kas pasakytą, jau aišku, kad knyga yra labai nau-
dinga ir kiekvienam verta ją įsigyti.

Prie to tikslas, kuriam ta knyga yra platinama, yra taip
svarbus, kad kiekvieno SLA. nario pareiga yra kuopoliausiai
tą knygą platinti. Ją turi užsisekyti kiekviena SLA. kuopa
nors po tiek egzempliorių, kiek kurioje yra narių, kad tokiu
būdu išplatintų naudingą knygą ir parėmus Prieglaudos Na-
mų Fondą.

Kaina tikrai 75c. Puslapių 288.

Perkūpiams, knygams ir SLA. kuopoms, imant didesnį
skaičių, nuleidžiama tam tikras nuosimtis.

Reikalaudami, kreipkitės į "Tėvynės" administraciją šituo
adresu:

307 W. 30th St.,

A. B. STRIMAITIS,

NEW YORK, N. Y.

TELEPHONE DROVER 7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.

(Kampus 34 to)

Chicago, Ill.

PHONE YARDS 2721

Dr. J. JONIKAITIS

MEDIKAS IR CHIRURCAS

3337 So. Morgan St., Chicago.

DU-KART NEDELINIS LAI- RASTIS

THE SUN.

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams \$2.50

„ „ pusei metų \$1.25

Adresuokite taip:

W. B. BOCZKOWSKI CO.,

Mahanoy City, Pa.

Canal 1113

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS

1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.

CORNER 19th STREET

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS—Kampus 31 ir So. Halsted gat.

(Apie mus visą informaciją) CHICAGO, ILL.

Naujas Išradimas—Spyna be Rakto

Merokia rakto nesitola-nėra
ka nepamoti.

Mūsų naujo išradimo es-
rakinis spyna yra padary-
tos ant neispauniamų pa-
matų ir yra taip saugios kaip
Bankinis Užraktas. Nusipir-
kęs mūsų naujo išradimo be-
rakinę spyną jausitės saugiau
negu kad palicmoną pristaty-
tam prie savo užrakto, nes jos
kitas jokiū būdu negalės atira-
kyti kaip tik jį. Melaukdami
pareiklauk nuo mūsų pilno
tų spynų aprašymo su paveikslais, nusiųsdami
dažinę, kaip tvirtai ir saugiai jos yra rakin-
tos ir pigios. Už paplatinimą mūsų naujo iš-
radimo beraktinių spynų duodame didelę ver-
tės dovaną. Klausyk išlyg.

Laiškus rašykite lietuviškai įsidėmę mūsų atsiliepmi.
Adresuokite šitaip:
SECURITY PADLOCK CO.
648 W. 31st St. Dept. A. Chicago, Ill.

F. P. Bradchulis

Attorney & Counselor at Law

Lietuvius Advokatas

30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.

Elect Exchange Bldg., Room 1107-1111

Telephone Franklin 1173

Gy. 3112 S. Halsted St., arti 31-33

Telephone Yards 3159

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAL

Is priežasties europinės karės
dabar negalima gauti jokių kny-
gų is Europos. Bet mes da turime
po keletą lietuviškų liuteroniškų
maldaknygių ir giesmių knygų sa-
vo krautuvių, ir pas mus dar
galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minė-
tų knygų, tai pasiskubinkite, kol
jū turime, nes šioms išsibaigus, ne-
gausite niekur, kol karė nepasi-
baigs. Rašykite umai, o prisiųsime
katalogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems

Lietuvių bei Amerikų

VIENYBE LIETUVINKU

Eina jau 30-tus metus.

Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00

pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams;

\$1.25 pusei metų. Anglijoje, Lietuvoje ir

kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m.

Pamatuim vieną eur. slūdinam dovaną

Knygų katalogą slūdinam ant pareika-

lavimo dovanai.

J. J. Pauksztis & Co.

120-124 Grand Str.,

Brooklyn, N. Y.

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlauskis

Generalis

Kontraktorius ir

Namų Statėjas.

2302 S. Leavitt St. Chicago

Phone DROVER 5052

DRANGELIS & SAPRANAS

Liet. vias! Doktorai-Dentistai

Valandos nuo 9 ryto iki 9 vakaro

3261 So. Halsted St., Chicago

Tel. YARDS 1532

Dr. J. KULIS

Lietuvius Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų

ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias,

užsienėjusias ir pasilaptingas vyrų

ligas.

LOTAI GERIAUSIOJE VIETOJE.

Pietrytinis kampas Emerald ave. ir

33-tos gatvės, 43 pėdos plotis,

125 pėd. ilgis. Tinka visokiam

biznui. Parsiduoda už \$3,500.00.

3236 So. Union ave. Lotus 25x125.

Parsiduoda už \$850.00.

3012 Emerald ave. \$650.00

3020 Emerald ave. \$675.00

3024 Emerald ave. \$675.00

3040 Emerald ave. \$700.00

Parsiduoda ant lengvų išmokes-
čių.

Ar jus žinote, kad šitie lotai, yra